IZHAJA OB PONEDELJKIH, SREDAH IN SOBOTAH – TELEFONI: UREDNIŠTVO 24-75, TAJNIŠTVO IN UPRAVA 21-90 – TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 77-70-1-135 - LETNA NAROČNINA 900 DIN, MESEČNA 75 DIN, POSAMEZNA ŠTEV. 10 DIN

LETO XIV — KRANJ, SOBOTA, 13. MAJA 1961 — ŠT. 54

IZHAJA OD OKTOBRA 1947 KOT TEDNIK – OD 1. JANUARJA 1956 KOT POLTEDNIK – OD 1. JANUARJA 1960 TRIKRAT TEDENSKO – IZDAJA ČP »GORENJSKI TISK« V KRANJU – UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR – GLAVNI UREDNIK: SLAVKO BEZNIK

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Ob letošnji jubilejni 20-letnici revolucije pripravljajo v vseh naših krajih razna obeležja spomenike, zbirajo podatke in dokumentacijo, da bi tako ohranili poznejšim rodovom vsaj nekaj spomin 71. partizanom, padlim v boj in žrtev za današnjo svobodo. – Na sliki grobnica in obelisk v spomin 71. partizanom padlim v jelovških gozdovih, med katerimi je tudi narodni heroj Jože Gregorčič, ki ga končujejo v Radovljici. Nekdanja vrinarija bo spremenjena v park, ki bo znatno spremenil izgled tega razvijajočega mesta

S prve stalne konference počitniških skupnosti na Gorenjskem

Ustanovitev več kot potrebna

Neizkoriščeni pogoji delavskega turizma na Gorenjskem

V Delavskem domu v Kranju je bila v sredo, 10. maja dopoldne, I. stalna konferenca počitniških skupnosti za Gorenjsko. Udeležili so se je predstavniki kolektivov in služb, ki imajo svoje domove v našem okraju in izven njega, nadalje predstavniki občinskih svetov za oddih in rekreacijo, TD, LM, LO, »Izletnika« in Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje. Med povabljenimi gosti sta bila prisotna tudi podpredsednik republiškega Sveta sindikatov in predsednik republiške Stalne konference za oddih in rekreacijo, tovariš Leopold Krese in tajnik republiške konference za oddih in rekreacijo, tov. Stanko Glas. Razpravljali so o stanju in pogojih koordiniranja prostega časa za razvoj delavskega turizma na Gorenjskem.

Uvodoma je govoril predsednik komisije za socialna vprašanja pri kranjskem Okrajnem sindikalnem svetu, tov. France Horjak. Med drugim je poudaril, da današnji družbeni razvoj omogoča in zahteva, da se problemi porabe prostega časa širše razpravljajo in mnogo bolj odločno postavijo na dnevni red. Vzporedno z napori na področju stanovanjske izgradnje, izbire prehrane in zdravstvenih pogojev, z razvojem komunalnih služb in stanovanjskih skupnosti, se mora odločneje razvijati proces zadovoljevanja kulturnih potreb z razvedrilom, kulturnim in športnim. Na kratko, treba je skrbeti za fizično in duhovno rekreacijo našega delovnega človeka. V pogojih mestnega življenja in proizvodnje je nešteto faktorjev, ki negativno vplivajo na fizično in psihično počutje človeka. Zato rekreacija postaja čedalje bolj očigledna zdravstvena potreba. Ne gre samo za to, kako organizirati in omogočiti letne oddihe, temveč za skrb, kako čimbolj racionalno izkoristiti odmor med delom, dnevni odmor, tedenski in seveda v sklopu tega tudi letni oddih. V tem pogledu je bilo že veliko napravljenega.

PREMALO DOMOV IN PREKRATKA SEZONA

Lani je organizirano koristilo svoj dopust v počitniških domovih od približno 50 tisoč delavcev kranjskega okraja preko 15.600, kar predstavlja 31 % od vseh delavcev. Počitniški domovi, ki jih imajo podjetja in ustanove kranjskega okraja v raznih krajih Slovenije in Hrvatskega Primorja so lani razpolagali s 1564 posteljami in razen tega še s 105 ležišči v šotorih. To dokazuje, da so se v l. 1960 dvignile kapacitete za 100 % v primerjavi z letom 1959. Še vedno pa je mnogo manjših podjetij, ki ne razpolagajo niti z eno posteljo. V takih primerih bo treba reševati probleme s skupnimi močmi. Podjetja v Železnikih so se na primer na pobudo ObSS združila v počitniško skupnost in skupno oskrbujejo svoj dom v Portorožu.

V vse te domove in objekte so naša podjetja vložila in še vlagajo ogromna sredstva, ki pa se ne koristijo vedno tako kot bi bilo treba. Večina domov je odprtih za prekratko dobo, povpr. kapaciteta v domovih je le okoli 40 ležišč, v posameznih domovih ob zaključku sezone še vedno krijejo izgube itd. Razen tega je odprto vprašanje regresov za delavce: ali naj dobe vsi člani kolektiva ali samo tisti del, ki preživi dopust v lastnem počitniškem domu?

VEČ SKRBI KULTURNEMU IN ŠPORTNEMU RAZVEDRILU

Slabši so pogoji za oddih v počitniških objektih, ki jih imajo razna podjetja in ustanove na območju Gorenjske. Na tem območju je sedaj 46 počitniških objektov s 1958 ležišči, od teh je v 29 primerih kapaciteta le 10–20 ležišč. Ti domovi so odprti le nekaj mesecev. 15 domov ne posluje niti 3 mesece na leto, 15 pa je odprtih skozi vse leto. Vendar je v glavnem v vseh domovih poskrbljeno le za spanje in prehrano, vse premalo pa je kulturne zabave, športnih prireditev in razvedrila. Še celo možnosti izletov, ki na Gorenjskem niso majhne, se ne izkoriščajo.

Tudi pred naše komune se postavlja ogromna naloga. Te bi morale izdelati svoje urbanistične načrte in programe, iz katerih bo razvidno, kdaj in kje se bo v prihodnje razvijal turizem, namenjen za oddih našega delovnega človeka. Za vse to obstajajo v našem okraju realne možnosti, saj je tu gornjesavska dolina, bohinjski kot, radovljiška kotlina, novonastajajoča zimsko športna središča: Dražgoše, Krvavec in v kratkem Velo polje. Če kje obstajajo možnosti za podaljšanje sezone v počitniških domovih, potem je to prav gotovo na Gorenjskem, če ne za vse leto, pa vsaj za zimsko in letno sezono.

O vsem tem so navzoči obširno razpravljali. Kako zagotoviti ekonomsko in rentabilno poslovanje v že obstoječih počitniških objektih, kako omogočiti oddih širšemu krogu delavcev, kako omogočiti dopuste v raznih krajih, ne samo v svojem počitniškem domu itd., to so bila vprašanja, ki so se neprestano ponavljala. Mnogi so govorili o svojih dosedanjih izkušnjah in o načrtih za prihodnje. Precej je bilo tudi govora o naših gorskih postojankah. Nekdo izmed navzočih je pohvalil poslovanje počitniškega doma na Mohorju (s 13 weekend hišicami), ki ga je odkupilo podjetje »Rade Končar« iz Zagreba, pa je dom vseeno odprt za vsakega izletnika, nasprotno pa je grajal podjetje ELES iz Ljubljane, ki ima svoj dom na Krvavcu le za svoje člane, medtem ko drugi turisti nimajo kje prenočevati.

Ob zaključku konference, ki je pokazala, kako nujno je bilo, da je prišlo do njene ustanovitve, so izvolili upravni odbor, ki bo povezoval delo počitniških skupnosti in skrbel za izvajanje vseh tistih misli, izrečenih na konferenci, s katerimi so se navzoči strinjali. Njegova naloga bo tudi ne le skrbeti za letni, ampak tudi za dnevni in tedenski dopust naših ljudi, pri čemer bo treba razen delavstva upoštevati tudi javne uslužbence.

M. K.

Iz sejne dvorane OLO Kranj

O delu in razvoju poštnega prometa

Jakob Žen, novi predsednik OLO Kranj

Kranj, 12. maja. Danes so se tu ponovno zbrali odborniki Okrajnega ljudskega odbora. Na ločenih sejah so razpravljali in sklepali o položajnih plačah uslužbencev OLO, dali soglasje k odločbi o ukinitvi postaje Ljudske milice v Žirovnici ter potrdili predlagano teritorialno razmejitev med ObLO Bohinj in ObLO Tolmin. Kot dopolnilni točki sta oba zbora potrdila tudi nekatere spremembe v okrajnem proračunu za letošnje leto ter spremembe v programu del in nabav okrajnega cestnega sklada za leto 1961.

Iz predloženega dnevnega reda za 53. skupno sejo je bila zaradi nekaterih najnovejših sprememb izločena točka, na kateri naj bi obravnavali perspektivni program rekonstrukcije Gorenjske železnice. Zato je bila ta zadeva prenešena na dnevni red prihodnje seje, ko bodo odborniki razen programa rekonstrukcije železniške proge Ljubljana—Jesenice seznanjeni tudi s stanjem železniških prog Jesenice—Bohinj in Kranj—Tržič.

Poročilo o delu in problematiki podjetja za PTT v Kranju je podal direktor tega podjetja, tov. Franc Škerjanec. Na njegovo poročilo ni bilo bistvenih pripomb, le odbornik iz Bohinja je opozoril na nekatere pomanjkljivosti pri dostavi telegramov v bohinjskem kotu, medtem ko je predstavnik podjetja za PTT v Kranju, tov. Jože Prapotnik obširneje govoril o tem, kako bi izboljšali dostavno službo in o nekaterih problemih poštnega in telefonskega prometa.

Okrajni ljudski odbor je na današnji seji imenoval tudi novega člana v svet za gospodarstvo in v svet za notranje zadeve ter za predsednika sveta za gospodarstvo izvolil tov. Lovra Cerarja. Nadalje je bil imenovan tudi upravni odbor Zavoda za gospodarski razvoj ter direktor tega zavoda, tov. Vladimir Logar. Odborniki so potrdili tudi novi sestav upravnega odbora podružnice DOZ ter nekatere spremembe v komisiji za štipendije ter izvolili nove sodnike porotnike za Okrajno sodišče na Jesenicah.

Ob koncu današnje seje Okrajnega ljudskega odbora so odborniki soglasno izvolili za novega predsednika OLO Kranj, tov. JAKOBA ŽENA.

JAKOB ŽEN, NOVI PREDSEDNIK OLO KRANJ

Na včerajšnji seji Okrajnega ljudskega odbora Kranj je tov. Lovro Cerar v imenu desetih odbornikov predlagal ljudskemu odboru, da za novega predsednika izvoli tov. JAKOBA ŽENA, dosedanjega predsednika OO SZDL Kranj. Odborniki so ta predlog pozdravili z navdušenjem, nakar se je novoizvoljeni predsednik zahvalil odbornikom za izkazano zaupanje in dejal, da se zaveda nalog, ki mu jih to mesto nalaga, vendar pa obljublja, da se bo po svojih močeh trudil za njihovo izpolnitev.

III. plenum OK LMS Kranj

Pomanjkljivosti pri društvenem delu

Nace Juran, novi sekretar OK LMS Kranj

Pretekli torek popoldne je bil v Kranju III. plenum Okrajnega komiteja LMS Kranj. Osrednja točka dnevnega rpda je bila razprava o društveni dejavnosti mladine v našem okraju. Namen razprave je bil ugotoviti pomanjkljivosti, ki so jih imele osnovne mladinske organizacije pri društvenem delu v preteklih letih. Tovariš Jože Kavčič, ki je prebral uvodno poročilo, je med drugim poudaril, da se mladi pri svojih akcijah mnogokrat zgubljajo v problemih, ki so bili že pred petimi leti aktualni. Danes organizirajo še vedno preobširne akcije, katerih ne morejo docela izvesti in je potem tu nujen spodrsljaj ter upravičena kritika.

V razpravi so sodelovali skoraj vsi člani plenuma, ki so dokaj kritično ocenili društveno dejavnost mladine v okraju. Tovariš Ivnik iz Tržiča je dejal, da so prosvetna društva poklicana, da rešujejo probleme mladih in da jih vključujejo v svoje vrste. Poudaril je še, da je bilo doslej napačno mnenje vodstev prosvetnih društev, da mora mladinska organizacija vzgajati članstvo za njih. Tovariš Globočnik iz Kranja je podpri izvajanja tovariša Ivnika in dodal, da morajo prosvetna društva organizirati društveno življenje mladih. Tovariš Globočnik je potem govoril še o nenačrtnem delu nekaterih mladinskih osnovnih organizacij in občinskih komitejev. Povedal je primer, da se nek občinski komite že vse od marca naprej pripravlja samo na praznovanje Dneva mladosti, hkrati pa zanemarja vso ostalo, predvsem politično dejavnost mladine.

Tovarišica Franceka Hribarjeva iz Radovljice je govorila o problemih društvene dejavnosti mladine v Radovljici. V tem kraju je edino delavno prosvetno društvo. Pa še to je prišlo ob prostore, ko se je moralo iz doma TVD »Partizan« umakniti, ker ga popravljajo. Toda kljub temu bo društveno življenje mladine v Radovljici zelo pestro. Na pobudo domačega turističnega društva bodo organizirali v letoš-

(Nadaljevanje na 2. str.)

Pred srečanjem zamejske mladine na Jesenicah

21. MAJA POD PONCAMI

Že dobrih štirinajst dni traja na Jesenicah X. jubilejni mladinski festival. Pripravljalni odbor pri Občinskem komiteju LMS na Jesenicah je zanj pripravil zelo pester program. V nedeljo, 14. maja, bo na osrednjem igrišču na Jesenicah telovadni nastop, še pred tem pa bo velika »Parada mladosti« po ulicah Jesenic, kjer računajo, da bo nastopilo nad 3500 mladih z Jesenic in okolice.

Še posebej pa moramo že danes opozoriti na srečanje zamejske mladine iz Koroške, Benečije, Trsta in Gorice. Srečanje organizira v okviru X. jubilejnega mladinskega festivala Občinski komite LMS Jesenice, skupaj s Centralnim komitejem LMS 20. in 21. maja.

Na tem srečanju bo razen koroške, beneške, tržaške in goriške mladine, sodelovala tudi mladina iz vseh krajev Gorenjske in Slovenije. Za to prireditev so pripravili tudi dober program.

V soboto, 20. maja, bo v gledališču »Tone Čufar« kulturno-zabavni program, na katerem bodo nastopili pevski zbori, folklora, pevci solisti narodnih pesmi in popevk, tamburaški zbori in zabavni instrumentalni ansambli. Po kulturnem delu programa pa bo od 22.30 ure dalje v Fizkulturnem domu na Jesenicah družabni večer za vso sodelujočo mladino.

V nedeljo, 21. maja bo v Planici pričetek športnih tekem v odbojki, šahu in namiznem tenisu. Ob 11. uri pa bo svečana otvoritev srečanja zamejske mladine s prihodom štafete s tromeje ter pozdravni govori. Pri izvedbi kulturnega programa bodo sodelovali: pihalni orkester DPD »Svobode« z Jesenic, ansambel narodnih plesov DPD »Svobode« z Jesenic in pevski zbor.

Ob 13. uri pa bo nadaljevanje kulturno zabavnega programa pod naslovom »Spoznavalno družabno popoldne«.

Za to srečanje so se še posebej pripravila domača gostinska podjetja, ki bodo poskrbela, da bo prehrana in vse ostalo v redu. V primeru slabega vremena pa bo srečanje v vseh dvoranah na Jesenicah.

M. Ž.

S seje ObLO Kranj

O stanovanjski graditvi

Pomoč gospodarskih organizacij bo neobhodno potrebna

Kranj, 11. maja – Danes popoldne je bila v prostorih Okrajnega ljudskega odbora Kranj seja Občinskega ljudskega odbora Kranj. Zbora sta na ločenih sejah obravnavala predloge predpisov stanovanjske graditve, predlog odloka o položajnih plačah in posebnem dodatku uslužbencev poklicnega gasilskega voda ter predlog o posebnem dodatku za uslužbence inšpekcijskih služb. Kot posebno točko pa je občinski zbor verificiral mandat novoizvoljenega odbornika Jakoba Žena ter izvolil odbornika za okrajni zbor, zbor proizvajalcev pa je še posebej obravnaval predlog priporočil gospodarskim organizacijam o prispevkih sredstev za objekte družbenega standarda.

Na skupni seji obeh zborov pa so imenovali direktorja Elektrotehničnega podjetja Kranj in Mlekarne Kranj ter razrešili in imenovali šefa Krajevnega urada Predvor.

Ob obravnavanju predlogov predpisov stanovanjske graditve je bilo rečeno ,da se naj čim prej zberejo podatki potreb po stanovanjih. Ti podatki so potrebni zato, da se bo lahko izdelal realen dolgoročen načrt reševanja stanovanjske problematike. Nadalje so odborniki sprejeli poziv na vse

(Nadaljevanje na 2. str.)

OBRAZI IN POJAVI

Kaj, če bi bili drugačni

Bil je nekje od daleč, če se prav spominjam, kakor sem pozneje po naključju izvedel, tam nekje s pobočja Durmitorja. Nikdar ni slišal o kinu, o gledališču, o umetniški besedi; čul je le meketanje ovac in šum vihanjev ter videl oblake, ki so se zbirali nad Durmitorjem. Takrat je vedel, da bo nevihta. To in nič več ...

Nekega dne pa mu je nekdo omenil Slovenijo, tovarne, službo, denar. Ali bi šel ...?

Stopil je iz vlaka. S širokimi hlačami, s tistimi, ki jih je imel, ko se je podil za čredo po durmitorskih planinah, v zamazanih volnenih nogavicah, spletenih doma, v tipičnem južnjaškem obuvalu in z oguljeno bareto na glavi. V našem mestu se ni znašel, kmalu pa je z naših obrazov spoznal, da je nezaželen.

Zaposlil se je v gradbenem podjetju, kakor vsi njegovi vrstniki. Ko je prislužil prve dinarje, je zavil v gostilno, kakor je videl sodelavce. Opazil je, da se ga izogibljemo, povpraša tovariše zakaj, ti so mu povedali in konec.

Njegovo življenje se je pričelo odvijati med gostilno in barako zunaj mesta, kjer je stanoval. Vedno bolj je čutil, da ga zapostavljamo povsod, na ulici, v trgovini in gostilni. To ga je bolelo. Njegovi tovariši te boli niso čutili in so se samo smejali, češ ne boj se, imamo nože s seboj.

Nekega dne pa je tudi njemu zavrela kri. Sedel je v gostilni in dogodki prejšnjih dni so se ponovili. Pozabil je, da ni več pod Durmitorjem. Udaril je po mizi, potegnil nož in ...

Videl sem ga kot obtoženca. Vsi smo se zgražali nad njegovim dejanjem. Brez kulture je. — Toda kje naj bi jo dobil, če smo se ga zavestno izogibali tudi mi in mu privoščili le žalivo besedo. Smo pač taki. Vendar bi bilo treba razmišljati, da bi bili drugačni.

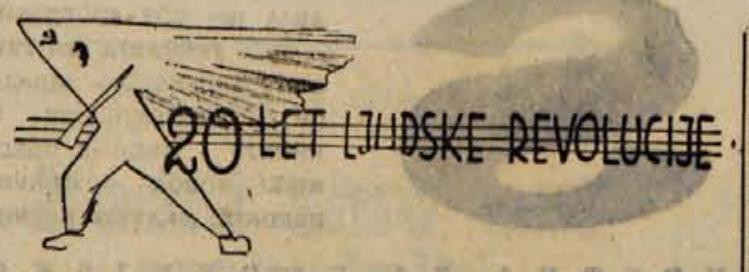

ZMAGA V VERIGI

Delavci tovarne Veriga v Lescah so 15. maja 1935. leta začeli splošno stavko, ker delodajalci niso hoteli ugoditi njihovim upravičenim zahtevam. Stavka je bila zelo enotna. Značilno je bilo, da so v tej stavki aktivno sodelovale tudi delavke in celo žene zaposlenih delavcev. One so držale stražo pred tovarno in podobno. Tovarna je začela obratovati šele po 20 dnevih — 5. junija, s popolno zmago delavcev.

KONFERENCA NA MOSTEH

14. maja 1944. leta je bila na Mostech na Jelovici konferenca komunistov, ki jo je vodil takratni sekretar Pokrajinskega Komiteja Bogdan Osolnik. Čeprav so bile okupatorjeve sile še zelo močne in napadalne, so se komunisti Gorenjske že na tisti konferenci pomenili o uveljavljanju terenskih odborov in o pripravah na normalni in dokončni prevzem oblasti ob izgonu okupatorja. Konferenci so prisostvovali tudi Boris Kraigher, Viktor Avbelj, Janez Hribar in Lidija Šentjurc.

SLAVJE V PLETENINI

15. maja 1951 leta so v tovarni Pletenina v Kranju imeli veliko svečanost. Po daljšem tekmovanju med delovnimi skupinami v tovarni so tisti dan proglasili 24 delavcev in delavk za udarnike, dve delavki pa so še posebej odlikovali. Tekmovanje, ki je bilo po vseh tovarnah okraja, je bilo v čast desetletnice ustanovitve OF.

DAN ZMAGE

Dasi je bil Beograd osvobojen že oktobra 1944 leta in so 9. maja 1945. že vkorakale enote NOV v Ljubljano in druga mesta, so se boji z umikajočim sovražnikom še nadaljevali. Močne nemške enote so se bile zbrale zlasti v Savinjski dolini. Šele 15. maja je položila orožje zadnja organizirana sovražna enota ob popolni kapitulaciji. Zato je bil proglašen 15. maja za Dan zmage jugoslovanskih narodov.

Ljudje in dogodki

Upor v Angoli

Upor v Angoli — portugalski koloniji v jugovzhodni Afriki — se iz dneva v dan stopnjuje. Skopa poročila, ki prihajajo iz te dežele, govore o vedno ostrejši akciji domačinov proti kolonialističnim zavojevalcem. Cenijo, da v severnih delih Angole deluje preko 25.000 upornikov, ki jih vodi »Unija ljudstva Angole«.

Kljub novim in novim okrepitvam, ki jih portugalske oblasti pošiljajo v to svojo afriško kolonijo in kljub nečloveškemu terorju, ki ga izvajajo pretežno nad neoboroženim prebivalstvom, upora ne morejo zatreti. Portugalske čete so doslej po podatkih nekaterih agencij in izjavah nekaterih upornških voditeljev, zverinsko pobile že okrog 25.000 Angolcev. Spričo tako strašnega terorja beži ljudstvo v džungle, kjer se skriva pred kolonizatorji. Prav tako je preko 60.000 ljudi pribežalo v južne pokrajine Konga, da bi se izognilo represalijam portugalskih vojaških enot. Portugalci so v zadnjih bojih izravnali z zemljo več angolskih vasi, še večje operacije pa pričakujejo v bližnji prihodnosti, ko bo prenehalo deževje v severnih pokrajinah Angole.

Ni še dolgo tega, ko so se predstavniki lizbonskega režima norčevali iz Belgijcev, češ da so po neumnosti izpustili iz rok Kongo in so hkrati zatrjevali, da tega oni v Angoli in drugih svojih čezmorskih ozemljih nikdar ne bodo storili. Tedaj so bili prepričani, da so njihova »posestva« v Afriki imuna pred osvobodilnim gibanjem, ki se vse bolj širi po afriški celini. Sedanji dogodki v Angoli vse bolj demantirajo to njihovo optimistično napovedovanje.

Hkrati s tem pa prav ti dogodki vse bolj zaostrujejo notranjo krizo tudi na Portugalskem. Pred kratkim je v portugalski vladi prišlo do občutnih sprememb, ki najbolj zgovorno dokazujejo krizo, v kateri se je znašel portugalski režim prav zaradi dogodkov v Angoli. Portugalski diktator Antonio Salazar, ki je že 33 let na oblasti, je v novi vladi prevzel tudi obrambno ministrstvo. Nezadovoljstvo, ki je prišlo do viška v Angoli ni omejeno samo na to kolonijo, marveč se vse bolj širi tudi v matični deželi. To pa je spričo gospodarskega sistema, ki ga Salazar dosledno uveljavlja že vsa leta svoje diktature, tudi povsem razumljivo. Čeprav je portugalska valuta ena najmočnejših, je v povprečju to vendarle ena najrevnejših držav v zahodni Evropi z najnižjim dohodkom na glavo prebivalca. Vse večje razlike ,ki nastajajo na eni strani med peščico ljudi, ki prigrabija vse večji delež narodnega dohodka in na drugi strani med množico obubožanih delavcev in kmetov, pa »zdravi« salazarjev režim na kaj originalen način. Vso to odvišno delovno silo, predvsem kmečko prebivalstvo, izseljuje v kolonije, samo, da bi se jih rešil v matični deželi. S tem pa, — to so pokazali tudi dogodki v Angoli — si v teh kolonijah ustvarja novega nasprotnika v osebi lastnih priseljencev. Tako je Angola morda izjemna kolonija, kjer se interesi dela belega prebivalstva skladajo z interesi afriškega prebivalstva, ki vidijo skupnega sovražnika v Salazarjevem diktatorskem režimu.

Kakorkoli bodo portugalski kolonialisti z vojaško silo skušali zadušiti upor v Angoli in kakorkoli bodo skušali morda z določenimi koncesijami zavreti revolucionarni polet domačega ljudstva, vendar je že sedaj jasno, da se Angola ne bo nikdar več zadovoljila z ničemer drugim kot s popolno neodvisnostjo.

Gorenjska ob 20-letnici revolucije

V Ljubljano in Žužemberk

Tako je povedal predsednik Okrajnega odbora za proslavo 20-letnice revolucije, tov. Ivan Bertoncelj, v razgovoru o dosedanjih pripravah.

Osrednje prireditve, kot že znano, bodo na Poljanah nad Jesenicami 4. julija ter ob dnevu JLA, decembra, v Skofji Loki. Najprej in to 21. in 22. julija pa se bomo tudi z Gorenjske v čimvečjem številu udeležili osrednjih republiških svečanosti v Ljubljani in v Žužemberku.

Okrajni odbor za organizacijo letošnjih jubilejnih proslav je razpisal tudi nagrade za najboljše izdelane topografije dogodkov iz NOB v posameznih krajih, kar letos vsi občinski odbori ZB zbirajo in pripravljajo. Posebna komisija je že izdelala prvo osnovo za Zbornik 1941. Prav tako je v zasnovi Dobravska kronika. To bo kronika, zasnovana na spominih preživelih borcev in aktivistov z Dobrave pri Kropi ne le iz časa NOB, marveč tudi iz revolucionarnega gibanja, ki je tam bilo vse po prihodu Staneta Žagarja v ta kraj. Hkrati pa so priprave za Zbornik Gorenjske. Letos, kot predvideva osnutek, bi izdali II. del Zbornika, ki naj bi imel v celoti 5 knjig. Prvo knjigo in sicer o predvojnem delavskem gibanju, bodo izdali pozneje. Letošnja izdaja pa naj bi prikazala začetek oboroženega boja in ljudske revolucije na Gorenjskem, medtem ko naj bi naslednji trije zvezki obravnavali obdobje od 1942. do 1945. leta in povojno družbeno ureditev, obnovo in ekonomski razvoj Gorenjske.

Poseben odbor na Jesenicah pa pripravlja prospekt za Poljane, tako kot je bil izdelan za Jelovico in Begunje.

Razen zgodovinske je zelo živahna tudi spomeniška dejavnost. Med temi bo zelo pomembno obeležje na Poljanah, ki ga bodo odkrili ob omenjeni proslavi 4. julija. To bo svojevrstno obeležje, vsklajeno s tamkajšnjim okoljem. To zgodovinsko zbirališče naprednega delavskega gibanja bodo označili s preprostimi skalami, ki naj spominjajo na zbore v tem kraju. Do 1. avgusta bo verjetno že končano preurejevanje grobišča na Dobravi pri Kropi, kjer je pokopano mnogo borcev in med njimi tudi nar. heroj Stane Žagar. Posebnost tamkajšnjega grobišča bodo železna žitna stebla s polomljenimi klasi, ki bodo ponazorili nekdanje seme revolucionarnega gibanja z oplojenimi sadovi.

Na Planici so odkrili spominsko obeležje že 1. maja. Skupno z organizacijami ZB v Novi Gorici pripravljajo letos tudi večjo proslavo z odkritjem ustreznega obeležja na Blegašu, predvidena je preureditev spomenika na grobu narodnega heroja Lojzeta Kebeta na Jamniku in podobno.

Zelo pa so pomembne druge oblike prireditev, ki neposredno obujajo spomine na nekdanje čase. Med temi so zlasti važna razna predavanja po šolah, šolske prireditve in tekmovanja itd. Tako so pred kratkim imele šole v radovljiški občini zelo zanimiva tekmovanja med učenci pod naslovom »Spoznavaj svoj domači kraj«. Take prireditve zelo neposredno in življenjsko seznanjajo mladi rod o nekdanjih dogodkih in o veličini izbojevane revolucije.

l. c.

V počastitev 20-letnice vstaje

MLADINSKI KONCERT JUGOSLOVANSKIH AVTORJEV

Razen vzgojne je Glasbena šola v Kranju izvedla tudi široko reproduktivno dejavnost. V letošnjem šolskem letu so njeni učenci kot solisti, v komornih ansamblih in v orkestralni skupini izvedli že 44 javnih nastopov.

Vpočastitev 20 letnice vstaje jugoslovanskih narodov pa so pripravili spored skladb jugoslovanskih avtorjev. Ta slavnostni koncert bo v ponedeljek, 15. maja ob 19. uri, v koncertni dvorani Delavskega doma v Kranju.

Spored bodo izvajali učenci iz oddelkov za klavir, violino, violončelo, klarinet in solopetje. Nastopil bo tudi godalni orkester.

TEDEN SLOVENSKEGA FILMA

Kamnik — Od 8. do 13. maja bo v Kamniku Teden slovenskega filma. Skušali bodo prikazati vso našo filmsko ustvarjalnost. Predstave bode vsak dan ob 17.15 uri. Dnevno bodo predvajali po dva filma, enega kratkometražnega in enega celovečernega. Da si bo filme ogledalo čim večje število ljudi, je za vstop predvidena enotna cena, 20 dinarjev.

PREŠERNOV PEVSKI ZBOR V PODBREZJU

Prešernov pevski zbor iz Kranja ima v svojem programu tudi večje število nastopov izven Kranja. S koncertom narodne, umetne, delovne in partizanske pesmi bodo nastopili tudi v Podbrezjah, in sicer v nedeljo, 14. maja ob 15. uri. Spored skladb jugoslovanskih in reuskih avtorjev ter črnskih duhovnih pesmi bodo izvajali moški, ženski in mešani pevski zbor ,ki bo nastopil z novo naštudiranim programom.

HOHNSTEINERJEVO LUTKOVNO GLEDALIŠČE TUDI NA JESENICAH

Po gostovanju v Kranju se je lutkovno gledališče »Hohnsteiner Pupentheater« predstavilo tudi jeseniškim ljubiteljem lutkovnega gledališča. Eden najboljših lutkovnih odrov na svetu je prikazal Jeseničanom »BAJKO O ČAROSTRELCU«. Omenjeno gostovanje je med vsemi, posebno pa med tistimi, ki se ukvarjajo z lutkovno umetnostjo, vzbudilo veliko zanimanje.

Te dni po svetu

OBISK ALEKSANDRA RANKOVICA V GRČIJI KONČAN

V četrtek, 11. maja, je podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković s soprogo prispel v domovino z uradnega obiska v Grčiji. Med kratkim postankom na poti domov, je Aleksander Ranković v Djevdjeliji izjavil novinarjem, da je bil njegov obisk v Grčiji koristen in da je s predstavniki grške vlade razpravljal o nekaterih vprašanjih mednarodnih odnosov kot tudi o vprašanjih s področja odnosov med obema državama.

VČERAJ ZAČETEK KONFERENCE O LAOSU

Včeraj se je začela v Ženevi konferenca 14 držav o Laosu. Zahodne države so bile pred tem objavile, da bodo sodelovale na konferenci s pogojem, da bodo prej prekinjeni boji na laoških bojiščih. Predstavnik britanskega zunanjega ministrstva je še dejal, da je poročilo o prenehanju bojev poslala komisija za opustitev sovražnosti, katere predstavniki so stopili v stik z bojujočima se stranema. V poročilu je rečeno, da so bile sovražnosti splošno ustavljene.

OBISK SEKOU TOUREJA V ZAR

Razgovori med predsednikom Sekoujem Tourejem in predsednikom Nasserjem, ki trajajo že dva dni v Kairu, so se nanašali na celo vrsto perečih mednarodnih problemih. Oba predsednika sta se razgovarjala tudi o nadaljnjih korakih za krepitev sodelovanja in odnosov med Gvinejo in ZAR.

OKINAVA PROTI AMERIŠKIM RAKETAM

Agencija Kjodo poroča, da so parlamentni voditelji Okinave, ki so na obisku na Japonskem, zahtevali od vladajoče Liberalno-demokratske stranke, naj podpre zakonodajno skupščino Okinave v boju proti ustanavljanju ameriških oporišč za jedrske rakete na tem otoku.

ZAHODNA SAMOA POSTANE NEODVISNA

Prebivalci zahodne Samoe, otočja pod skrbništvom OZN in upravo Nove Zelandije, so se na plebiscitu izrekli za neodvisnost. Plebiscit je bil pod nadzorstvom OZN. Dežela bo postala neodvisna 1. januarja prihodnje leta.

Pomanjkljivosti pri društvenem delu

(Nadaljevanje s 1. strani)

nji sezoni mladinski turistični festival, kjer se bodo zvrstile številne prireditve, ki jih bo pripravila mladina.

Igor Janhar je v svoji razpravi med drugim poudaril, da moramo pri društvenem življenju mladine predvsem gledati na vzgojo mladih. Prav ob tem bi morala biti budna mladinska organizacija. Sedaj pa se dogaja, da gredo ti problemi mimo nje.

Ob koncu plenuma so razrešili dolžnosti sekretarja OK LMS tovariša Igorja Janharja in na njegovo mesto izvolili tovariša Naceta Jurana z Jesenic. Tovariš Janhar pa je prevzel delo ideološke komisije in urejanje »Vestnika «OK LMS.

M. Ž.

O stanovanjski graditvi

(Nadaljevanje s 1. strani)

forume ,ki lahko vplivajo na ceno stanovanj, da naj delajo na tem, da poiščejo vse možnosti za čim cenejšo gradnjo. Stremeti je treba po uvajanju novih standardnih elementov, kar lahko v znatni meri poceni gradbene stroške. Obenem so na današnji seji ponovno obravnavali vlogo sklada za stanovanjsko izgradnjo in njegove naloge pri pospeševanju stanovanjske graditve.

Odborniki zbora proizvajalcev so kot posebno točko obravnavali tudi priporočilo gospodarskim organizacijam o prispevkih sredstev za objekte družbenega standarda. Smatrali so, da je predlagana obremenitev zmerna in ne presega materialnih možnosti gospodarskih organizacij, zbrani prispevki pa bi zadoščali, da se bo lahko realiziral plan negospodarskih investicij povsod tam, kjer se računa s prispevki podjetij.

V Tednu Rdečega križa

Priznanje zaslužnim

KRANJ, 12. maja — Kakor poročajo iz vseh občinskih središč, se organizacije Rdečega križa marljivo pripravljajo za dostojno počastitev tedna RK, ki je od 7. do 14. maja. Ob tej priložnosti pripravljajo obinski odbori razne proslave, akademije in podobne prireditve, na katerih nastopajo zlasti pionirji, člani Podmladka RK. Ob tej priložnosti na svečan način izročajo odlikovanja in diplome najzaslužnejšim posameznikom in organizacijam pri letošnji krvodajalski akciji.

Prvi so to svečanost organizirali v Radovljici, kjer je bila že v ponedeljek uspela akademija. Predsednik odbora RK, Jože Piber, je izročil 11 odlikovanj posameznikom. Med gosti je akademiji prisostvoval tudi sekretar občinskega komiteja ZK, Albin Jensterle.

Na Bledu se pripravljajo na podobno proslavo, ki bo jutri, 13. maja popoldne v kinodvorani. V nedeljo so predvidene svečane akademije in podelitev odlikovanj in diplom v Kranju in v Bohinju. Prav tako se pripravljajo na podobno počastitev Tedna RK v Škofji Loki, v Tržiču in na Jesenicah.

-l. c.

ZA NEMOTEN PROMET

Kamnik — Asfaltno cestišče skozi mesto so pred kratkim popravili in zakrpali, zdaj pa so prvič temeljito označili prehode za pešce in parkirne prostore na trgu. Za prostor je čedalje večja stiska, promet skozi mesto pa tako narašča, da bo potrebna večja disciplina v cestnem prometu.

PROSLAVA DNEVA RK

RADOVLJICA — V ponedeljek, 8. maja, je bila v kino dvorani v Radovljici, čeprav žal ob maloštevilni udeležbi, uspela proslava Dneva RK.

Po uvodnih besedah predsednika, tovariša Jožeta Piberja, je predaval prof. Stanko Lapuh o delu RKS v času NOB. Sledile so recitacije učencev osemletke Radovljica, dalje sprejem članov podmladka RK v redne člane RK ter odlikovanja najzaslužnejših krvodajalcev.

Predvajali so dva zelo poučna filma o prometnih nesrečah.

Prireditev je zaključil združen orkester Glasbene šole Lesce — Radovljica in Svobode iz Lesc pod vodstvom tov. Franja Zorka.

KRITIZIRAMO

"Zasedeno"

KRANJ — Da je v Kranju že dlje časa velik problem družbene prehrane, predvsem zaradi pomanjkanja prostorov, je vsem poznano in smo o tem tudi v našem listu že pisali.

Zalosten pa je prizor, ki se pred Ljudsko kuhinjo v Kranju ob 14. uri, ko je konec dela, ponavlja z dneva v dan. Tudi sem sem tu na kosilu in se mi je ondan pripetilo tole:

Pri mizi sva nekaj pred 14. uro sedela dva, kmalu pa je priseda la se neka ženska in brž rezervirala tudi četrti stol. Ko so delavci prišli iz tovarn, je seveda vsak pohitel, da bi dobil prostor. Stol, ki je bil prazen pri naši mizi, je vsakega zamikal.

»Oprostite, ali je prosto?«

»Ne, zasedeno...«

In spet: »Oprostite, je sedež prost?«

»Zasedeno...«

Zunaj pa je čakala cela vrsta ljudi, zanesljivo jih je bilo okoli 15.

Ko sva s prijateljem pojedla in odšla, je omenjena ženska, ne da bi sama jedla, še kar naprej odvračala ljudi s preprostim odgovorom: »Zasedeno...«

Škoda, da se že ob tako tesnih prostorih nekaterih kranjskih obratov družbene prehrane najdejo še taki ljudje.

M. Ž.

MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA — MALA ANKETA

Čeprav majhni, zelo pomembni

Gospodarski uspehi, ki smo jih dosegli v preteklem obdobju, so upravičili zaupanje, ki je bilo dano delavskim svetom s prenosom podjetij v njihovo upravljanje. Splošna ugotovitev je, da so se DS in organi upravljanja močno utrdili, čeprav mnogokrat obstaja vprašanje njihovega načrtnega in aktivnega dela. Povezava med člani DS in ostalimi člani kolektiva je včasih prepuščena večji ali manjši samoiniciativnosti posameznih članov DS. Zgodi se, da se člani DS včasih vse premalo posvetujejo s člani kolektiva o problematiki, ki je na dnevnem redu zasedanja DS. Tako je seveda v večjih kolektivih, kjer sestavlja DS le nekaj ljudi. Drugače je v manjših podjetjih, kjer so vsi zaposleni člani DS. Seveda imajo taka podjetja svoje posebnosti in težave. Delavci morajo opravljati tudi po več del, specializacija je le redkokdaj možna, nimajo poskrbljeno tako kot drugje za letni dopust, nobenega pravega družabnega življenja ni itd. Poglejmo torej danes v nekatera manjša podjetja, da vidimo, kako rešujejo problematiko v svojih kolektivih.

V tovarni »OVEN« v Kranju so nam povedali, da so v DS prav vsi zaposleni. Teh je bilo še pred nekaj meseci 30, v zadnjem času pa se je to število nekoliko povečalo. Člani DS se sestajajo približno na dva meseca, izvoljeni UO pa enkrat tedensko ali na 10 dni. Delavci so sproti seznanjeni z vsemi sklepi UO in lahko dajejo svoje pripombe. Največje težave pa imajo zaradi premajhnega števila zaposlenih. Ta problem skušajo odpraviti s povečano mehanizacijo. Druga težava je v tem, da so pred dvema letoma popolnoma preusmerili proizvodnjo. Kot že vemo, so iz proizvodnje prašnih sredstev prešli na proizvodnjo pomožnih livarskih sredstev za železarne, livarne in tiskarska podjetja. V letošnjem letu so preselili obrat proizvodnje v nekdanje prostore tovarne »Rolete« na Polici.

Tu bodo razvili še proizvodnjo prašne metalurgije, tako da bomo v najkrajšem času dobili novo podjetje z nazivom Eksoterm — kemična tovarna Kranj.

Na BLEDU dela že vrsto let podjetje ELEKTRO - RADIO - SERVIS. To podjetje opravlja usluge najrazličnojših popravil na električnih napravah, gospodinjskih električnih aparatih, radijskih sprejemnikih itd.

Ko smo se pozanimali, kako imajo pri njih urejen sistem delavskega upravljanja, smo izvedeli, da so tu vsi člani delovnega kolektiva, teh je 20, člani DS. To se pravi, kadar zaseda DS, je to sestanek vsega kolektiva. Sestanke kolektiva imajo redno vsak mesec, v najhujši sezoni pa vsake dva meseca, medtem ko se UO sestaja redno na vsake tri tedne. V zadnjem času redno razpravljajo vedno o istih problemih, to je o pretesnih prostorih podjetja o tem, da bodo dobili nove prostore, so se z občinskim ljudskim odborom Bled že razgovarjali, vendar doslej kljub obljubam še ni bil noben razgovor ugoden.

Tudi v OBRTNEM KOVINSKEM PODJETJU v Škofji Loki so vsi zaposleni člani DS. Vseh delavcev je 28, razen tega pa imajo še 11 vajencev. Kadar pridejo skupaj, in to je pogosto pretresajo vso problematiko v podjetju. Nabava materiala, ki jim povzroča največ težkoč, je stalno na dnevnem redu. Tudi delovnih prostorov jim primanjkuje, niso dobili potrebnih sredstev itd. O vsem tem in še o nekterih drugih drobnih in večjih stvareh, ki zadevajo podjetje, razpravlja petčlanski UO in DS, to je celotni kolektiv.

Veliki so problemi majhnih kolektivov. Čeprav prav majhni, so nam zelo potrebni. Bodisi pri izdelovanju drobnih potrebščin ali pri opravljanju malih vsakodnevnih uslug. V vsem dopolnjujejo velike tovarne in izboljšujejo našo življenjsko raven.

M. F.

Radovljiške zdrahe

Zmeraj samo o tistem Bledu in Bohinju. Tudi pri nas je lepo. Samo pridite, poglejte, napišite kaj tudi iz našega kraja!

Tako je dejala postavna žena v avtobusu. Spoznali smo se kot potniki. Zamerila je novinarjem, češ da je tudi v Radovljici veliko stvari, ki so vredne besede. Čeprav sem ji povedal, da pravkar prihajam v Radovljico, da bi od tam kaj napisal, je kar naprej trdila, da tja nihče ne pride, da jih zapostavljamo, in da če kdaj pridemo, gledamo vse skozi črna očala za bodice.

Morda bo ta žena še bolj razočarana ob tem prispevku. Dosti lepega res ni bilo videti ondan v Radovljici. Morda zato, ker so se vsilile v ospredje neke neprijetnosti, ker nismo imeli srečno roko, ker bolj ostane v spominu to, kar ni všeč.

Kar hočete

Srednjeveški trg je bil tisto jutro dokaj pust in prazen. Samo kdaj pa kdaj je kdo prišel iz graščine, izpred lekarne se je odpravljal voznik z osebnim avtom in pred Lectarjem sta kramljala dva možaka. In vendar je to glavni trg, središče Radovljice. Povsod drugje: v Kranju, v Loki, Tržiču pa celo v Železnikih, v Kropi in drugod so ti trgi nekdanjih fevdalcev tudi danes ohranili več življenja kot prav v Radovljici. Tu so ostale samo puste hiše brez trgovin, brez življenja. Še ljudje se zdijo otožni. Nova Radovljica se razširja okrog Grajskega dvora in se nezadržno pomika proti Lescam in proti Olčevemu hribu.

Kislo vreme in veter z Zelenice ni dal postopati. A pri Kunstelju, najbolj prijaznem gostišču, je bilo zaprto. Na vratih je bil listek: Z odlokom ... Nekateri pa so pravili, da ne gre samo za preurejanje in predsezonsko čiščenje lokala, marveč zato, da tam menda »ne pridejo skozi z davki«, da niso več navdušeni za gostilno. Škoda, da nismo našli nekoga, ki bi več povedal o tem. Čudne stvari v turističnem kraju!

Želja po zatišju in toploti nas je nehote zvabila v najbližji lokal — v trgovino na tamkajšnji Gorenjski cesti. Presenečenje! Kot bi se znašli v trgovini samotne gorske vasice: v majhnem tesnem prostoru so bili na izbiro leseni škafi in grabljě, češnje, klobase, nogavice, otroške igračke, sir ... Kar hočete sploh!

Prihitela je prodajalka.

Iskal sem opravičilo za vstop, za buljenje v lesene police in škatle. Pogled je v zadregi obstal na igračkah.

»Koliko stane taka ura?«

»Sto petdeset dinarjev.«

Kupil sem dve in se poslovil, kajti prodajalka me je opazovala s sumljivo pozornostjo.

Zatem smo si ogledali eno tako prodajalno, in sicer poslovalnico 2 trgovine Slovenka na ozkem prehodu Linhartovega trga. Iznenadenje je bilo toliko večje: razno pecivo, mesnine, testenine in solata, ves ta nered je dopolnjeval še močno zaprašen okras s kačami in z veliko krono pod stropom.

Take trgovine s »kar hočete« so razumljive in potrebne na vasi. Toda Radovljica je že daleč naprej od tega. To je turistično in upravno središče. Take trgovine bi morale že zdavnaj odstopiti mesto specializiranim trgovinam. Prvi tak korak je brez dvoma Železnina, ki ima v novih prostorih sodobno urejene prodajalne. Toda v vsej Radovljici ni posebne zelenjavne trgovine. Prav tako primanjkuje drugih specializiranih trgovin, ki bi lahko nudile potrošnikom večjo izbiro blaga. Vsaka trgovina še zmeraj drži vse od solate do češenj, od tekstila do poljskega orodja.

Če sera, sera ...

Proti Obli gorici je šla razigrana skupina šolske mladine. Ustavili so se pred kopališčem. Tudi druge skupine so že bile tam. Na travniku so dekleta igrale odbojko. Jutri, kot so povedale, bodo šle na tekmovanje na Bled in morajo trenirati.

Še bolj živahno je bilo na bližnjem kopališču. Glavno besedo pa so tu imeli otroci prvih razredov. Na tla so postavili šolske torbice in celo s pasteto namazane kose kruha, kajti igra po bazenu, skrivanje po kabinah, je verjetno bolj mikavno kot igrišča, ki jih imajo v Radovljici. Debele zelene plasti alg na stoječi vodi v dnu bazena so hudo zaudarjale v nos. — Dva mlada fanta sta tam premetavala deske in železje, kar so morda drugi, močnejši otroci prej iztrgali iz ograj ali kjerkoli.

Čudovit prizor! Če se Društvo prijateljev mladine v Radovljici upravičeno pritožuje zaradi pomanjkanja varstvenih in drugih ustanov, pa nikakor ne smemo ponovanjske stiske in kopališče — che sera, sera ...

Obiščite Radovljico, vabimo vas!

Na to geslo se je skliceval mladi Zagrebčan, ko je pri točilni mizi v Grajskem dvoru prosil za prenočišče. Toda prenočišča ni bilo. Vse je zasedeno, so mu povedali. Razočaran se je vrnil k mizi, naročil vročo limonado in se znova zatopil v živobarvno sliko neke revije.

Pozanimali smo se, kako je s to stvarjo.

Grajski dvor je sicer glavni turistični objekt v Radovljici. Toda tam niti polovica stavbe ni namenjene za turistične namene. — Vsega imajo 39 postelj. Tam je pošta in drugi prostori, celo 8 družin. Celotno drugo nadstropje je zasedeno s privatnimi stanovanji. Kdaj se bodo lahko izselili, tega nihče ne ve.

Toda tega Zagrebčana je bolelo še nekaj drugega: današnja »skrb« za graščino, za cerkev in druge kulturne in zgodovinske spomenike kraja. Morda študira umetnostno zgodovino ali kdo ve kaj. Na veliki beležnici je imel označeno gotiko cerkve v Radovljici in baročno stavbo graščine na Glavnem trgu. Toda, hudo mu je bilo, ko je ob vhodu v graščino dobil kupe posteljnih vložkov, žimnic in drugo ropotijo. Bolelo ga je, da je pod lepimi oboki ob omenjeni cerkvi skladišče drv.

Ko smo kramljali o tem, sem se spomnil še dogodka, kako sem pred kratkim tiščal robec na nos ob hudem smradu, ki se je širil ob cesti proti železniški postaji. A to je v samem mestu.

Pri Auguštinu

Pri Auguštinu se je zaključil obisk. V tem gostišču se lahko mirno kramlja, ker gostov navadno ni veliko.

Morda so bili z Dobrave, iz Krope, morda iz Begunj ali iz Lesc. Bili so vsekakor iz radovljiške občine in beseda je bila o sedanjem »prihodu Blejcev in Bohinjcev« v Radovljico.

»Davki bodo potem še večji,« je otožno ugotavljal prvi.

»Ti pa zmeraj o tistih davkih«, ga je prekinil drugi. Pravili so, da so na Bledu bili proti, da pa so se sedaj sprijaznili s tem, da so v Bohinju nespametni, ko so šli na to, da se priključijo k Radovljici.

Eden izmed treh pa je zatem napravil dokaj zanimiv zaključek: »Veste, kaj bom pa jaz povedal. Mi v občini ne bomo zgubili, ne dobili s tem. Dobili pa bodo gostilničarji in trgovci, ko bo sem hodilo več ljudi. Samo oni bodo imeli nekaj od tega,« je vztrajal možak pri svoji trditvi tudi potem, ko ga je eden skušal prepričati, da bodo skoro vse stvari, kot doslej, ljudje opravljali v teh krajih in da ne bodo hodili v Radovljico za vsako malenkost.

Sprehod do Almire in nazaj je bil ravno prav do odhoda avtobusa in za premislek o vseh vtisih in zdrahah, nabranih sem ter tja po Radovljici.

K. Makuc

Kopališče, ki je bilo ob otvoritvi 1933. leta v ponos Radovljici je danes slabo spričevalo gospodarstva z narodno imovino

Gospodarske vesti

Nova opekarna v Brkinih. V kraju Obrov v Brkinih, ki je oddaljen 12 km od Kozine, bo začela še ta mesec poskusno obratovati ena izmed najmodernejših opekarn v Sloveniji. Nova tovarna bo zelo mehanizirana, saj bo v njej zaposlenih le 80 delavcev, letno pa bodo lahko izdelali okoli 10 milijonov kakovostnih opečnih izdelkov. S svojo zmogljivostjo bo pekarna zalagala celotno kopersko območje.

Avtomobilska cesta Palmanova—Gorica—Ljubljana. V razgovorih, ki jih je imela Trgovinska zbornica za LRS pred kratkim s predstavniki Zbornice za trgovino, industrijo in kmetijstvo iz Gorice, je bilo obravnavano tudi vprašanje gradnje avtomobilske ceste Palmanova — Gorica — Ljubljana. Pri tem vprašanju se je pokazala neposredna zainteresiranost obeh strani, zato sta zbornici sklenili, da bosta seznanili pristojne gospodarske in politične organizacije s problemom te ceste predvsem glede na gospodarski pomen tega vprašanja.

Ob letošnjih mladinskih delovnih akcijah

Z Gorenjske okoli 2000 brigadirjev

Že od 1. aprila letos spet pojejo krampi in lopate, orjejo buldožerji na 38 kilometrov dolgem odseku od Grdelice do Skopja na avtomobilski cesti »Bratstva in enotnosti«, ki jo gradijo mladinske delovne brigade. 1. april je bil tudi začetek vseh delovnih akcij, zveznih, lokalnih in občasnih.

Tudi letos bo mladina kranjskega okraja sodelovala na zvezni mladinski delovni akciji pri gradnji avtomobilske ceste s tremi brigadami, v katerih bo 360 gorenjskih brigadirjev in brigadirk. Prva bo odšla na gradilišče avtomobilske ceste 8. junija XV. gorenjska MDB »Rezka Dragar«, ki jo bodo v celoti sestavljali dijaki Tehniške srednje tekstilne šole iz Kranja. Druga bo prav tako srednješolska, in sicer XVI. gorenjska MDB »Lojze Kebe«. Sestavljali pa jo bodo srednješolci iz Škofje Loke in z Jesenic. Na delovišče avtomobilske ceste pa bo odšla 1. avgusta. Tretja letošnja mladinska delovna brigada pa bo XVII. gorenjska MDB »Cankarjev bataljon«. Brigada bo kadrovska in jo bodo sestavljali mladinski delavci osnovnih organizacij iz tovarn in vasi.

Kot nam je povedal predsednik Komisije za MDB pri OK LMS v Kranju, tovariš MILOVAN ČIKIĆ, bodo tudi letos v našem okraju organizirali vrsto lokalnih in občasnih mladinskih delovnih akcij.

V Kranju bo 8 mladinskih delovnih brigad v juliju in avgustu nadaljevalo z gradnjo centralnega športnega stadiona. V juliju bodo najprej delale 4 brigade, in sicer iz Maribora, Celja, Ljubljane in Kranja, v avgustu pa bodo delale prav tako 4 brigade, in sicer iz Maribora in Celja po ena, medtem ko bosta iz Kranja dve. Vsaka brigada bo imela 51 brigadirjev in brigadirk.

V Tržiču nameravajo organizirati samostojno brigado v juliju in avgustu, ki bo delala pri gradnji športnih igrišč v Križah. Na Jesenicah, v Škofji Loki in v Radovljici pa bodo organizirali občasne mladinske delovne akcije, in sicer največ pri gradnji športnih igrišč in nekaterih komunalnih objektov. Računajo, da bo letos v kranjskem okraju sodelovalo na zvezni, lokalnih in občasnih delovnih akcijah okoli 2000 brigadirjev in brigadirk.

Razen tega bosta med poletnimi počitnicami sodelovali pri urejanju struge Savinje v Celju dve srednješolski kranjski brigadi, skupaj okoli 100 brigadirjev in brigadirk.

MILOVAN ČIKIĆ

Novost pri letošnjih lokalnih akcijah je, da bodo prav tako kot na zvezni, uvedli način samoupravljanja v brigadah, saj je to prva oblika pridobivanja samostojnosti mladih.

Kot vsako leto bo letos notranje življenje v brigadah še bolje organizirano. Vsak mladinec se bo lahko naučil voziti moped, motor ali celo avtomobil. Razen tega bodo organizirani še drugi tečaji s področja Ljudske tehnike. Spet se bodo zvrstila številna poljudnoznanstvena predavanja ter predavanja iz našega notranjega in zunanjega političnega življenja. Preskrbljeno pa bo tudi za razvedrilo. Brigadirji in brigadirke si bodo lahko pripravili taborne ognje in ob njih kulturne programe in podobno. Organizirali pa bodo tudi izlete v znane partizanske kraje na Gorenjskem.

Za ureditev naselja pri kranjski lokalni akciji za gradnjo centralnega športnega stadiona, so tudi že postavali pripravljalni odbor, ki bo do začetka akcije pripravil vse potrebno.

M. Živkovič

Ta trgovski lokal v rojstni hiši A. T. Linharta morda celo pretirano, primitivno ponazoruje razmere nekdanjih časov

Ob rekonstrukciji jeseniške Železarne

Leta 1961 milijon ton - Leta 1971 več kot dva milijona ton

Celotna rekonstrukcija Železarne bo izvršena v prihodnjih desetih letih

Zgodovina železarstva na Gorenjskem, zlasti pa v zgornjesavski dolini in Bohinju, se lahko sledi nazaj v pradavno dobo. O jeklu iz rimske province — Norie — kamor je spadala tudi Gorenjska, govori že rimski pisec Ovid. Eden najstarejših zgodovinskih dokumentov, ki govore o močno razviti železarski dejavnosti v jeseniškem kraju je svobočinsko pismo grofov Ortenburških iz leta 1381. Iz te listine je tudi razvidno, da je že pred tem letom razen že razvitega rudarjenja in plavžarstva na Planici pod Golico stala na Jesenicah ob izlivu Ukove v Savo kovačnica, ki je v topilniških pečeh pridobljeno železo predelovala v železarske proizvode.

Proizvodnja železa in jekla na samih Jesenicah pa se omenja šele leta 1358, ko so se tedanji lastniki peči na Planini preselili na Jesenice. Od tedaj naprej so fužinarski obrati na Jesenicah pogosto menjali gospodarje. Zadnji privatniki kot lastniki jeseniških fužin so bili potomci Ruarda in na Javorniku baroni Zois. Leta 1869 je bila ustanovljena Kranjska industrijska družba, ki je do leta 1873 pokupila vse posamezne fužine, razen Krope. Tako se je vsa železarska dejavnost skoncentrirala v enem samem podjetju.

S tem se je torej začel razvoj jeseniške železarne, ki je bil v teku let pogosto ogrožen. Posebno je bila železarna prizadeta v začetku 20. stoletja, ko se je pričelo težišče železarske industrije seliti proti morju v Trst; tako je bila leta 1907 na Javorniku ugasnjena zadnja visoka peč. Tudi v nadaljnjem obdobju je bila železarna brez prave gospodarske osnove. Delno se je stanje izboljšalo šele po rekonstrukciji za časa stare Jugoslavije, ko je jeseniška železarna predstavljala 56,5 odstotkov jugoslovanske proizvodnje jekla.

Razvoj železarne na Jesenicah nas tudi v preteklem povojnem obdobju ne more v celoti zadovoljiti. Že pri izdelavi prvega petletnega plana jugoslovanske železarske industrije je bila sicer dogovorjena specializacija oziroma premik v kvalitetnejše asortimane. V tem smislu je bila železarna tudi delno rekonstruirana, vendar je danes kljub temu ena izmed najbolj dotrajanih železarn v Jugoslaviji. Osnovna sredstva so znašala kolec leta 1960 po nabavni vrednosti 35,5 milijard dinarjev, a dejanska vrednost pa je le nekaj nad 17 milijonov dinarjev.

Navedene okoliščine so terjale, da je Železarna začela z rekonstrukcijo, ki jo bodo opravili postopoma v desetih letih, tako da ne bo nastalo nikdar zmanjšanje proizvodnje posameznih artiklov.

V letu 1959 je znašala svetovna proizvodnja jekla 320.000 ton, v Jugoslaviji 1300 t in v Železarni Jesenice 300 ton. V letu 1965 bo svetovna proizvodnja jekla pol milijona ton, jugoslovanska 2.300 ton in jeseniška 420 ton. V tem obdobju se bodo namreč že pokazali prvi rezultati rekonstrukcije. Po letu 1971, ko bo rekonstrukcija jeseniške Železarne končana oziroma v zadnji fazi, bo svetovna proizvodnja jekla 630.000 ton, jugoslovanska 3.800 ton in proizvodnja prenovljene jeseniške Železarne 475 ton. V jugoslovanskem merilu bi torej proizvodnja jekla Železarne Jesenice predstavljala leta 1965 18,3 odstotke ,a v letu 1971 pa le še 12,5 odstotka. To kaže, da se Železarna glede na neugodno lego surovin ne more razviti v proizvodno enoto za masovna jekla, temveč je treba iskati rešitve v proizvodnji kvalitetnih izdelkov in v višji stopnji predelave. V tem smislu je izdelan tudi program rekonstrukcije Železarne.

Skupna količinska proizvodnja Železarne Jesenice je znašala v letu 1960 milijon ton. Ta se bo povečala v letu 1965 na 1.708 tisoč ton, a v letu 1971 na 2.142 tisoč ton ali za 114 odstotkov v primerjavi s preteklim letom. Predvsem pa moramo opozoriti, da je pri rekonstrukciji važen premik v kvalitetno proizvodnjo. Težiše premika v kvaliteto leži pri vlečenem, brušenem in luščenem jeklu, pri kvalitetni vlečni žici, pri tanki pločevini v smeri elektropločevine, a pri hladnih valjanih trakovih v smeri trakov z orientiranimi kristali in trakov iz specialnih jekel. Izmed nekaterih najvažnejših proizvodov Železarne se bo najbolj povečala proizvodnja trafo pločevine, patentirane žice, bele pločevine, vlečenega in brušenega jekla ter surovega jekla EL. Po rekonstrukcijskem programu Železarne bo ta kljub povečani proizvodnji v letu 1971 zaposlovala še nekaj manj delavcev kakor pa danes.

V obratu topilnice bodo modernizirali visoke peči, v jeklarni bo postavljena nova elektro peč in rekonstruiranih več starih, v livarnah in šamotarnah pa se bodo izvršile manjše zamenjave dotrajanih naprav. Za navedeno modernizacijo topilnice je potrebnih 4.436 milijonov dinarjev. V obratu tople valjarne bo težišče rekonstrukcije ležalo zlasti v popolnoma dotrajanih profilnih valjarnah, ki so še vse iz prejšnjega stoletja in večinoma še na vodni pogon. Za realizacijo postavljenih nalog bo treba vložiti 15.112 milijonov dinarjev.

V predelovalnih obratih bodo modernizirali naprave za predelavo toplo valjanih proizvodov in vlečne žice. Za to rekonstrukcijo je predvidenih 6.207 milijonov dinarjev. Za strojno energetske naprave je za modernizacijo potrebnih 7.947 milijonov dinarjev in za splošne objekte 1.126 milijonov dinarjev. Celotna rekonstrukcija jeseniške Železarne bo torej stala 34.828 milijonov dinarjev, oziroma 38.326 milijonov dinarjev, ker povečana proizvodnja zahteva tudi delno povišanje obratnih sredstev.

Po rekonstrukciji leta 1971 se bo realizacija dvignila od 32,6 milijard dinarjev v letu 1960 na 61,7 milijard dinarjev, narodni dohodek pa od 13,5 milijard dinarjev v letu 1960 na 32,2 milijardi v letu 1971. Vsak vloženi dinar v osnovna sredstva bo po sedanjih instrumentih v letu 1971 dal 0,76 dinarjev povečane realizacije in 0,13 dinarjev povečanega čistega dohodka. Ti pokazatelji kažejo na dovolj dobro rentabilnost predlagane rekonstrukcije. Pri novih železarnah se računa, da da vloženi dinar 0,3 do 0,5 dinarjev letne povečane realizacije.

Finansiranje predlaganih rekonstrukcij v dobi 10 let bo mogoče izvršiti v okviru podjetja z delnim koriščenjem lokalnih fondov (vodni sklad, investicijski fondi komune in podobno), s srednjeročnimi krediti inozemskih dobaviteljev ter s premostitvenimi krediti Investicijske banke v dobi 1962—65.

MALI OGLASI

PRODAM

MELBROSIN – preparat cvetličnega prahu in matičnega mlečka (GELEE ROYALE), garantirano znanstveno stabiliziran proizvod MELBRO – COOP (Zavod za čebelarstvo – Kalnik) **dobite v vseh lekarnah.** Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« 1215

Nujno in poceni prodam motor »Galeb«, s prevoženimi 7.600 km. Naslov v oglasnem oddelku 1850

Prodam osebni avto v zelo dobrem stanju. Ogled v soboto od 13. do 15. ure in v nedeljo od 13. do 15. ure na Jelenovem dvorišču v Kranju 1853

Prodam puhalnik za seno in voz zapravljivček. Močnik Anton, Bukovica 20, Vodice 1872

Prodam 4 m³ apna, gašenega in 10 m³ kamna. Vse se nahaja na Primskovem. Naslov v oglasnem oddelku 1872

Prodam več zazidljivih parcel v Hrastjah. Naslov v oglasnem oddelku 1874

Prodam popolnoma nov vetrobran in okras za prvi blatnik za NSU Prima. Tenetiše 13, Golnik 1875

Ugodno prodam hladilnik »Simens« in novo žensko kolo »Record«. Cankarjeva 7, Kranj 1876

Hiša z gospodarskim poslopjem ter približno 4 ha zemlje in 1,5 ha gozda, na lepem kraju Gorenjske, **ugodno naprodaj.** – Naslov v ogl. oddelku. 1877

Lambreto LD 150 ccm ugodno prodam ali zamenjam za les. Kranjec, Bukovica 44, Vodice 1878

Prodam športni moped HMV. Agroservis, Kranj 1879

Ugodno prodam VW s priborom in novimi gumami. Ing. Kuštrin Branko, Veselova 3, Ljubljana. Ogled v soboto od 12. ure dalje in v nedeljo 1880

Imam na prodaj stoječo lucerno. Sp. Duplje 23 1881

Prodam tri zazidljive parcele v Stražišču. Naslov v oglasnem oddelku 1882

Prodam 1800 kos. rabljene žgane strešne opeke Bobrovec. **Kupim bencinsko kosilnico,** primerno za košnjo po ravnini. Naslov v oglasnem oddelku 1883

Prodam nekaj pokrajinskih in nabožnih stenskih slik. Engelman Marija, Vodopivčeva 9, Kranj 1884

Kobilico, staro 16 mesecev, prodam. – Sr. Bela 5, Preddvor 1885

Prodam boben, neobdelano os za skobelni stroj, odranje in material za omet hiše. Zg. Bitnje 130 1886

2 stanovanji v Kranju, Tavčarjeva ulica 2, **prodam.** Poizvedbe: Pučnik, Pleteršnikova 24, Ljubljana 1887

Prodam italijanski 4-taktni moped 49 ccm, v voznem stanju, za 40.000 din. Ješetova 17, Kranj 1888

Prodam osebni avto Fiat 1100. Ogled vsako nedeljo dopoldne v Zadružnem domu Hotavlje nad Škofjo Loko 1889

Prodam dobro kravo, 8 mesecev brejo. Dolar, Vrba, Žirovnica 1890

Prodam kozo, dobro mlekarico. Posavec 13, Podnart 1891

Prodam dve košnji stoječe vrtne trave in steljo. Naslov v oglasnem oddelku 1892

Prodam »Vespo«. Naslov v oglasnem oddelku 1894

Opel Record 54, odlično ohranjen, **ugodno naprodaj.** Ogled pri Jelenu v Kranju 1894

Prodam lepo, nepleskano kuhinjsko pohištvo s pomivalno mizo. Ogled: Pleskarstvo Čehovin, Primskovo 1895

Prodam 4 prašiče po 7 tednov stare in rabljene deske za opaže. Suha 14, Kranj 1845

Prodam globok otroški voziček »Tribuna« **in električni kuhalnik** na 4 plošče. Vončina, Cesta Kokrškega odreda 11 C, Kranj 1924

Prodam dobro ohranjen dvosedežni čoln-sandolino. Vpračati v protituberkuloznem dispanzerju vsak ponedeljek in sredo popoldan 1925

Prodam vprežno kosilnico znamke »Lanz« v zelo dobrem stanju. Naslov v oglasnem oddelku 1926

Prodam 200 l hrušovega mošta. Dobrava 1, Cerklje 1927

Prodam motor Tomos Puch 175 ccm nov še ne registriran. Habjan, Breznica nad Šk. Loko 1928

Prodam motorno kolo 250 ccm **ali zamenjam za moped.** Golnik št. 33 1929

Prodam dobro ohranjeno Lambretto ali zamenjam za moped. Naslov v oglasnem oddelku 1930

Prodam novo ročno črpalko za vodo (frigelpumpo), **vijak za sadno stiskalnico, nov vprežni voz** nosilnosti 2.500 kg, **skoraj nov zapravljivček in posnemalnik za mleko.** Poizve se vsak dan. Loka št. 22, P. Križe 1931

Zaradi vojaščine prodam italijanski moped na 3 prestave »Pegaso sport«. Doseže hitrost 85 km na uro. Ogled v nedeljo dopoldne. Loka 22, Križe 1932

Prodam odlično ohranjeno GS Vespo. Naslov v oglasnem oddelku 1933

Prodam stoječo steljo. Naslov v oglasnem oddelku 1934

Prodam 2 brani primerni za samca **in gumo** 15×600. Sp. Brniki 11 1935

Prodam 4 traverze po 6 m dolge, **ali zamenjam za gradbeni material.** Vešter 36, Šk. Loka 1936

Ugodno prodam dobro ohranjeno Vespo – tudi na ček. Zasavska št. 24, Kranj 1937

Prodam telico v devetem mesecu brejosti. Cerklje 54 1938

KUPIM

VOŠČINE IN ČEBELNI VOSEK, pristni, **odkupuje po najvišjih dnevnih cenah** Zavod za čebelarstvo, **Miklošičeva 30, Ljubljana** 1343

Kupim moped Colibri. 50 tisoč din plačam takoj, ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 1896

Kupim eno ali dvostanovanjsko hišo, po možnosti v okolici Vodovodnega stolpa. Ponudbe oddati v oglasni oddelek pod »Hiša« 1897

Kupim kotni plug (vinkel plug). Zorman Franc, Pr. Polica 18, Cerklje 1898

Kupim dobro ohranjen levi vzidljiv štedilnik z 2 in pol do 3 plošče. Naslov v oglasnem oddelku 1899

Kupim 2 prašiča 30–50 kg težka. Petrič Franc, Pš. Polica 15, Cerklje 1940

OSTALO

Cenjene stranke obveščam, da sem preselil svojo delavnico preko visečega mostu – druga hiša desno, Zupančičeva ul. 2, Levičnik Ivan, zlatar 1797

Planinsko društvo Gorje sprejme kuharico in servirko za planinsko kočo »Planinka« pod Triglavom. Ponudbe poslati na Planinsko društvo Gorje 1836

Kuhinjsko pomočnico in natakarico sprejme takoj »Stari Mayr« v Kranju. Stanovanje zagotovljeno. V času od junija do septembra sprejmemo tudi tri dijakinje za počitniško prakso (honorarno) 1857

Nudim hrano in stanovanje za pomoč v gospodinjstvu v dopoldanskem času. Naslov v oglasnem oddelku 1865

Tovarniški delavki nudim hrano in stanovanje. Ostalo po dogovoru. Hrastje 22, Šenčur 1866

GELEE ROYALE – MATIČNI MLEČEK, garantirano znanstveno stabiliziran proizvod Zavoda za čebelarstvo dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preparata še nimajo, naj nabavijo pri »Kemofarmaciji« 1214

Iščem gospodinjsko pomočnico, staro od 40 do 50 let – upokojenko. Tudi ženitev ni izključena. Naslov v ogl. oddelku 1900

Upokojenka išče sobo v bližini Kranja. Ponudbe oddati pod »Mirna« v oglasni oddelek 1901

Zamenjam stanovanje: sobo 8×6 in kuhinjo 4×5 za dvosobno v Kranju ali bližini. Naslov v oglasnem oddelku 1902

V Kamniku na sejmu mi je ušla ovca s št. 603. Prosim proti nagradi vrniti na naslov Močnik Jože, Zg. Brniki 35 1903

Iščem žensko za 4-urno dopoldansko pomoč v gospodinjstvu za manjšo družino. Kosilo in lepa nagrada. Ponudbe oddati v oglasni oddelek pod »Takoj« 1904

Prosim žensko, naj dvigne pismo na svojo ponudbo z dne 26. aprila tega leta v ogl. oddelku Glasu Kranj, pod »Pridna in poštena« 1905

Na strojni fakulteti v Ljubljani je diplomiral Kavčič Janez iz Goderšiča pri Škofji Loki. **Iskreno čestitajo kolegi!** 1906

Dne 1. maja sem izgubil denarnico z osebno izkaznico od Brnikov do Vogelj. Poštenega najditelja prosim, naj jo proti nagradi vrne na naslov v osebni izkaznici 1907

Kmetijska zadruga Šenčur razpisuje delovno mesto traktorista. Pogoji: opravljeni strokovni izpit za cestni promet in poljska dela. Interesenti naj se javijo v upravi zadruge Šenčur 1908

V oglasnem oddelku naj dvignejo ponudbe: št. oglasa 1515/1489, 1524/1513, 1664/1633 »Stanovanje«, **1672/1646** »Mirna stranka«, **1778/1680** »Lepa lega«, **1780/1705, 1854/1772**

Ing. t. arhitektu Cirilu Oblaku čestitajo k uspešno opravljeni diplomi prijatelji.

Iščem družabnico srednjih let za izlete z mopedom. Ponudbe oddati v oglasni oddelek pod »skupno življenje« 1909

Tovarniška delavka bi v dopoldanskem času pazila na otroka in pomagala v gospodinjstvu pri družini od Šk. Loke do Kranja. Bjelič Bojana, Gorenjesavska c. 28, Kranj 1910

Preklicujem mesečno avtobusno vozovnico Visoko–Kranj na ime Rupert Pavla 1911

Sprejmemo moč za pobiranje zank in delavke za pomoč v gospodinjstvu. Gospodinjski biro Kranj 1912

Zatekel se je lovski pes Trijer. Rupa 23 1913

Zamenjam manjšo sobo za večjo. Vodopivčeva 13, Kranj 1914

Gostilna pod Košuto, Podljubelj, Tržič **išče marljivo dekle** za strežbo. Hrana in stanovanje preskrbljeno 1915

Avtomobilisti, motoristi! Prevleke za sedeže vseh vrst avtomobilov in motorjev Vam hitro in lepo izdela Bohorič, Gregorčičeva 1, Kranj 1916

Zamenja se novo enosobno komfortno stanovanje v novem bloku na Zlatem polju za dvosobno z vsemi pritiklinami. Naslov v oglasnem oddelku 1917

Žepno uro sem našel v Kranju na cesti. Naslov v oglasnem oddelku 1918

Dne 11. maja sem od podjetja »Uniforma« do železniške postaje izgubil žepno uro. Prosim poštenega najditelja, da jo proti nagradi vrne na naslov v oglasnem oddelku 1919

Sprejmem izobraženo in čisto sostanovalko. Ogled sobe vsak dan od 11. do 16. ure popoldne. Marenčič Marija, Vodopivčeva 7, Kranj 1920

KUPIM

Kupim vprežne grablje za seno. Ponudbe oddati v oglasni oddelek 1844

Kupim več metrov rabljene mreže za ograjo. Naslov v oglasnem oddelku 1921

Kupim stanovanje – tudi nedograjeno. Naslov v oglasnem oddelku 1922

Kupim enostanovanjsko hišo – tudi nedograjeno v Kranju ali okolici Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 1923

V rejo dam kravo. Bašelj 18 1939

RAZRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV

KZ Šenčur bo vršila razprodajo naslednjih osnovnih sredstev dne 16. maja 1961:

Drobilec za koruzo, štirivprežne sejalnice, vprežni trosilec umetnega gnoja, slamoreznica Lanz, kotel za žganjekuho, stiskalnica za sadje, avtomatska tehtnica, avtomatska tehtnica za 100 kg in zaprašivač Sulc.

Prednost pri nakupu ima socialistični sektor do 8. ure istega dne. Po tem času bodo osnovna sredstva na razpolago privatnem sektorju.

RAZPIS

ŠOLSKI ODBOR OSNOVNE ŠOLE STANE ŽAGAR KRANJ RAZPISUJE MESTO HIŠNIKA NA NOVI ŠOLI NA PLANINI.

POGOJI:

1. Prosilec mora biti kvalificiran strojni ključavničar, ki je vešč v rokovanju s centralno kurjavo ter zmožen popravljati razne manjše okvare tako pri strojih, kakor tudi pri opremi.
2. Imeti mora odslužen vojaški rok ter najmanj 5 let službe v svoji stroki.
3. Biti mora neoporečen za vršitev te službe.
4. Stanovanje je zagotovljeno.
5. Plača po veljavnih predpisih.
6. Nastop službe po možnosti s 15. junijem 1961.
7. Prošnjo z življenjepisom in dokumentacijo se mora predložiti šolskemu odboru osnovne šole Stane Žagar Kranj, Koroška cesta 13 do 25. maja 1961.

Šolski odbor si pridržuje pravico, da po lastni presoji izbere prosilca, lahko pa tudi prošnje zavrne, če ne ustrezajo pogojem.

KINO

Jesenice »RADIO«: 13. in 14. maja ameriški barv. film ZLOMLJENA ZVEZDA

Jesenice »PLAVŽ«: 13. in 14. maja italijanski film POSLEDNJA KOČIJA

Koroška Bela: 13. in 14. maja ameriški barvni film GOSPODAR BELANTREA

Bled: 13. in 14. maja ameriški barvni film DOBER DAN ŽALOST

Kropa: 13. maja španski film GLAVNA ULICA, ob 20. uri, 14. maja francoski film TABEREN ob 16 in 20 uri

Ljubno: 13. maja francoski barvni film PARIŽANKA ob 20. uri, 14. maja isti film ob 16. uri, ameriški barvni film PUŠČAVA ŽIVI ob 14. uri

Radovljica: 13. maja ameriški film NOČNI PREHOD ob 20. uri, 14. maja isti film ob 18. in 20. uri, ameriški barvni risan film UŠPAVANA LEPOTICA–TRNJULČICA ob 16. uri in dopoldne matineja ob 10. uri

Kranj »STORŽIČ«: 13. maja ameriški film KLJUČ ob 15.40, 18. in 20.20 uri, matineja ob 10. uri, premiera domačega filma SERVISNA POSTAJA ob 22.40 uri, 14. maja ame. film KLJUČ ob 14., 16.20., 18.40. in 21. uri

Letni kino »PARTIZAN«: 13. maja ameriški barvni film SREČALI SE BOMO V LES VEGASU ob 20. uri, 14. maja premiera domačega filma SERVISNA POSTAJA ob 20. uri

Stražišče »SVOBODA«: 14. maja ameriški film SREČALI SE BOMO V LES VEGASU ob 14., 18. in 20. uri

Naklo: 13. maja ameriški barvni film AVTOBUSNA POSTAJA ob 20. uri, 14. maja isti film ob 16. in 19.30 uri

Cerklje »KRVAVEC«: 13. maja ameriški barvni film MESTECE PEYTON ob 20. uri, 14. maja isti film ob 16. in 19.30 uri

KAM V NEDELJO

KRANJ – V nedeljo, 14. maja ob 16. uri, bo repriza komedije Sterije Popovića »POGOSPODINJA BUTICA.«

Atletika – Danes ob 16. uri na igrišču Mladosti srednješolsko prvenstvo.

Košarka – Danes v Savskem logu ob 20. uri Triglav : Jugomontaža; Jutri, prav tako v Savskem logu ob 17. uri Triglav : Split.

Judo – V gimnaziji na Koroški cesti jutri ob 10. uri dvoboj Triglav : Kovinar.

Odbojka – Jutri ob 10. uri v Savskem logu Triglav : Izola (moški)

Rokomet – V nedeljo ob 10. uri na igrišču Mladosti Krim : Mladost (moški)

Na igrišču pred tovarno Iskra prav tako ob 10. uri Iskra : Storžič (člani)

TRŽIČ – Rokomet: ob 9. uri Križe : Mladost (pionirji)

DUPLJE – Rokomet: ob 10. uri Duplje : Sava (člani)

JEZERSKO – V nedeljo ob 10. uri smučarsko pionirsko prvenstvo Gorenjske.

PRIMSKOVO – V nedeljo ob 20. uri uprizore v Zadružnem domu člani DPD Svoboda Primskovo Nestroyevega »UTOPLJENCA«

ZAHVALA

Dne 6. maja nas je za vedno zapustil naš dragi mož in oče

FRANC PRETNAR

IZ RADOVLJICE

Ob težki izgubi mojega moža in očeta se najlepše zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujem zdravniku dr. Cernetu, sestri Marin Rotar, sosedom, gasilskemu društvu iz Radovljice, Trg. podjetju »Potrošnik« iz Kranja, Trgovski šoli Kranj, zastopstvu Železarne Jesenice in pevskemu društvu Radovljica ter Gorenjskemu tisku za številno udeležbo in za veliko denarno pomoč. Hvala tudi vsem ostalim darovalcem cvetja in vencev.

Radovljica, dne 8. maja 1961

Žalujoča žena in otroci

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše ljube mame in stare mame

KRISTINE MLINAR, roj. MRAK

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so se poslovili od nje, darovali cvetje in jo spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Ivanu Hriberniku za njegove obiske v času bolezni, častitemu g. župniku za tolažbo in spremstvo na zadnji poti ter g. Bevc in g. Petrič za pomoč ob smrtni uri. Vsem, ki so nam kakor koli pomagali v teh težkih dneh najlepša hvala.

Kranj, 5. maja 1961 Žalujoči: Mlinarjevi

Komisija za razpis mesta direktorja Podjetja za PTT promet Kranj pri ObLO Kranj na podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Ur. list FLRJ, št. 52/57) razpisuje mesto

DIREKTORJA

Podjetja za PTT promet Kranj

Kandidati za razpisano mesto morajo poleg splošnih pogojev za ustanovitev delovnih razmerij izpolnjevati še enega izmed naslednjih pogojev:

1. visoka ali višja strokovna izobrazba z najmanj 10 let delovne dobe v skupnosti JPTT;
2. izobrazba visokokvalificiranega delavca z najmanj 10 let delovne dobe v skupnosti JPTT, od tega 5 let na delovnih mestih, za katera se zahteva visoka ali višja strokovna izobrazba;
3. srednja strokovna izobrazba z najmanj 15 let delovne dobe, od tega 10 let v skupnosti JPTT in najmanj 5 let na delovnih mestih, za katera se zahteva višja ali srednja strokovna izobrazba.

Kandidati naj vlože pismeno prošnjo, taksirano s 50 din s priloženim življenjepisom in dokazili o šolski in strokovni izobrazbi ter o dosedanjih zaposlitvah na Komisijo za razpis mest direktorja Podjetja za PTT promet Kranj pri ObLO Kranj v 15 dneh po objavi.

Komisija za razpis mest direktorjev pri ObLO Kranj ponovno razpisuje mesto

DIREKTORJA

Kavarne - slaščičarne Kranj

Ponudniki za razpisano mesto morajo izpolnjevati enega izmed naslednjih pogojev:

1. absolvent gostinske šole z najmanj 5 let prakse na vodilnem položaju v podjetju gostinske stroke;
2. slaščičarski mojster z najmanj 10-letno prakso pri vodenju večjega slaščičarskega obrata;
3. visokokvalificirani delavec živilske stroke z najmanj 15 let prakse.

Prednost pod točko 3. imajo tisti, ki imajo prakso na vodilnih mestih v gospodarskih organizacijah živilske stroke.

Kandidati naj vlože pismene prošnje, taksirane s 50 dinarji, s priloženim življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi in o dosedanji zaposlitvi, na Komisijo za razpis mest direktorjev pri ObLO Kranj v 15 dneh po objavi.

Razpisna komisija pri Okrajnem sodišču na Jesenicah

RAZPISUJE

naslednja delovna mesta:

1. dve mesti strojepisk

2. eno mesto izvršilnega organa

Za delovni mesti pod 1. se zahteva nepopolna srednja šola in obvladanje strojepisja.

Za mesto izvršilnega organa dovršena osemletka.

Prošnje taksirane z 50 din ter življenjepisom sprejema Razpisna komisija Okr. sodišča na Jesenicah do zasedbe razpisanih delovnih mest.

Razpisna komisija

„ELRA“ ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE **Škofja Loka**

proda DOBRO OHRANJEN **moped** ZNAMKE TMZ.

Prednost do nakupa imajo družbene organizacije in sicer pa tudi privatni interesenti.

Ogled mopeda vsak dan v podjetju »ELRA«.

Pekarna Kranj prodaja

naslednja osnovna sredstva:

elektro motor 6,5 km

elektro motor 4 km

Pravice do nakupa imajo državna podjetja.

V primeru, da kupcev iz državnih podjetij ni, lahko kupijo elektro motorje poedinci - privatniki.

Prodaja bo dne 20. maja 1961 ob 8. uri za interesente državnih podjetij.

Dne 22. maja 1961 ob 8. uri pa za kupce poedince - privatnikov.

Elektro motorji so v upravi Pekarne Kranj cesta JLA št. 3.

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče Kranj: – uprizori dne 14. maja ob 16. uri Sterije Popović: POGOSPODJENA BUTICA za izven

Gledališče »Tone Čufar«: uprizori v soboto, dne 14. maja ob 19.30, N. S. Gray: LEPOTA IN ZVER, v nedeljo, 15. maja ob 19.30, isto delo.

OBJAVE

UPRAVNI ODBOR BOLNICE ZA DUŠEVNE BOLEZNI BEGUNJE NA GORENJSKEM

RAZPISUJE

PROSTA DELOVNA MESTA ZA:

šola računovodstva

3 bolničarje

3 bolničarke

Pogoj za delovno mesto pod točko 1.: popolna srednja šola in najmanj 5 let prakse kot samostojen računovodja. Družinsko stanovanje je na razpolago. Nastop službe možen takoj ali po dogovoru.

Pogoj za delovna mesta pod točko 2. in 3.: dokončana bolničarska šola. Samska stanovanja so zagotovljena. Nastop službe možen takoj ali po dogovoru.

Pravilno kolkovane prošnje in življenjepise sprejema uprava bolnice do konca meseca maja 1961

Upravni odbor

TEČAJ ZA VPIS NA UNIVERZO NA JESENICAH

Delavska univerza Jesenice, Gosposvetska 4, prireja tečaj za vpis na univerzo (pravno, ekonomsko in filozofsko fakulteto ter katedro za sociologijo) in višjo komercialno šolo v Mariboru. – Tečaj je organiziran po sistemu grupnih predmetov, ki jih je odobril Rektorat univerze in Višje šole. Vpis je do 20. maja. Potreben je 4-letni delovni staž z nepopolno srednješolsko izobrazbo.

Po okrajni reviji dramskih družin

Slabša kvaliteta kot lani

Samo polovico predstav ocenjenih - Malomarnost dramskih družin pa tudi občinskih svetov Svobod in kulturno-prosvetnih društev - Republiška komisija še ni povedala kdo bo šel na republiško revijo

Zadnje dni aprila je bila s predstavo »Dobrodošla Miss Agata« v izvedbi dramske družine iz Kranjske gore, na Javorniku zaključena letošnja okrajna revija dramskih družin. Čeprav rezultat okrajne revije še ni znan in še ne vemo, kdo se bo z Gorenjske uvrstil na republiško revijo, ki bo od 6. do 12. junija v Zagorju, smo se pogovorili s predsednikom okrajne komisije Marjanom Lombarjem o dejavnosti dramskih družin v preteklem obdobju.

»Izkušnje, ki smo jih dobili z letošnjo revijo,« je začel pripovedovati tovariš Lombar »nam bodo v prihodnje v veliko korist. Letos smo dosegli, da je bilo za okrajno revijo med dramskimi družinami veliko zanimanje. Okrajna komisija si je ogledala 28 predstav, od teh pa jih je osem izbrala za okrajno revijo. Številka je kar precej velika, vendar pa bi bil uspeh še večji, če ne bi šlo vsaj še toliko predstav mimo komisije. Številna društva, kot tudi nekateri občinski Sveti Svobod in prosvetnih društev, sploh niso obvestili okrajne komisije, da tamkajšnja društva uprizarjajo eno ali drugo odrsko delo. To neprizadevanje pa velja predvsem za predel Gorenjske od Radovljice pa vse do Kranjske gore in Bohinja. Torej si je komisija ogledala predstave amaterskih dramskih družin predvsem na območju kranjske občine in bližnje okolice. V konkurenci za okrajno revijo so sodelovali Kranjčani, Jeseničani, Cerkljani, Jezerjani, Javorničani, Kranjskogorčani, družini iz Železnikov in Žirovnice, Stražiščani, Besničani, Dupeljčani, Nakelčani, Podbrezjani, Leščani, Gorenjevaščani, družine iz Podbrezij, Sovodnja, Predoselj, Trebije, Mavčič, Velesovega, Gorič in Kokrice.«

»Povedali ste že, da se je osem družin uvrstilo na okrajno revijo. Bi nam odgovorili še na naslednje vprašanje: Katere družine so po vašem mnenju od teh osmih najbliže republiški reviji?«

»Na vprašanje je težko odgovoriti, ker imam občutek, da je bila kvaliteta predstav letos precej slabša kot lani. Izmed osmih družin pa lahko konkurirajo za republiško revijo el tri družine, in sicer Svoboda iz Kranja, gledališče »Toneta Čufarja« z Jesenic in Svoboda iz Stražiška. Kdo izmed teh treh, oziroma ali se bo sploh kdo uvrstil na republiško revijo, mi še ni znano. Razen kvalitete, je bila letos tudi pestrost repertoarnega izbora na okrajni reviji precej šibka. Tako se je dogodilo, da so kar tri družine nastopile s Finžgarjevo dramo »Razvalina življenja«. Na splošno pa bi skoraj lahko trdil, da je bila prav zaradi slabega repertoarja tudi kvaliteta letos nekoliko slabša v primerjavi z lansko revijo.«

»Zanima nas še, kako se je letos obnesel način poteka okrajne revije?«

»Uspeh ni izostal. Lani, ko so se vse družine, ki so se uvrstile na okrajno revijo, predstavile v Kranju, so se predstave odvijale največ pred prazno dvorano. Torej je ostala tudi blagajna prazna, čeprav je bilo stroškov precej. Letos pa je tudi zaradi tega revija uspela. Ker so posamezne družine nastopile kot gostje v posameznih bližnjih krajih, je bil obisk skoraj povsod nadvse zadovoljiv. S tem pa smo tudi dosegli, da so člani dramskih družin, ki se s svojimi uprizoritvami niso uvrstili na okrajno revijo, lahko videli, kakšna naj bo vsaj približna kvaliteta predstav, če hočejo konkurirati tudi sami v višjem tekmovanju. Hkrati s tem pa so se lahko prepričali tudi o delu komisije. Prav zaradi teh razlogov bomo tudi v prihodnje prirejali okrajno revijo na takšen način.«

n. n.

Filmi, ki jih gledamo

DANAŠNJA DEKLETA — Današnja dekleta italijanske narodnosti v mavričnih barvah, so te dni obsedela na platnu kranjskega Storžiča in s svojo nesmiselnostjo zdolgočasile publiko, dokler jih niso vzeli s sporeda. Najprej smo pričakovali lahkotno delo zabavnega žanra — Luigi Zampa — je bil garant za to. A konec koncev smo dobili zlagano banalnost, z redkimi iskricami (ki pa ob podpovprečnosti celote povsem izgubi svojo vrednost). V filmu je ob strahotni nedinamiki in togi kompoziciji vse, še italijanske ulice s svojimi prikupnimi brbljavimi malimi ljudmi, izvenelo v strahoten dolgčas.

VRTOGLAVICA — Na jeseniških filmskih platnih so vrteli te dni Vrtoglavico, velikega mojstra Alfreda Hitchcocka. O filmu smo na kratko že pisali, ko je bil na sporedu v Kranju. Mojster je ustvaril film po scenariju Alexa Coppela in Samuela Taylorja z dvema velikima imenoma: Kim Novak in James Steward. Film pripoveduje napeto zgodbo o policijskem častniku Johnu Fergusonu, ki se zaradi vrtoglavice odpove svojemu poklicu, a se pri tem zaplete v mreže svojega nekdanjega sošolca. — Film je prav gotovo izredna mojstrovina. S svojo samosvojo etiko in režijskim konceptom je Hitchcock ustvaril novo pomembno delo v seriji svojih kvalitet — Dvoriščno okno, Rebecca, Zadeva Paradine, Vrvi, Tujci v vlaku itd. Že v samem kompozicijskem smislu je film izredno zanimiv, če pa k temu prištejemo še številna izredno močna izrazna sredstva, ki jih je avtor vpletel v svoje delo; še zlasti pa nekatere bližinske posnetke, lahko trdimo, da je zadnje delo, ki smo ga videli, mojstrovina.

FILMI, KI JIH GLEDAMO

VRELI ASFALT — S francoskimi kriminalnimi filmi prihaja vedno vse tisto, zaradi česar nam taki filmi godijo — razen tega pa so ti filmi najpogosteje tudi zelo vzgojni spričo svojih izrazito tendenčnih konfliktov med posamezniki in pozitivno družbeno celoto. Z Vrelim asfaltom pa je drugače. Ob obrtni odličnosti bi rad spregovoril tudi v nekaterih stvareh, ki se tičejo predvsem ideje filma. Delo se loteva zanimive psihološke problematike — odnosov ljudi, ki so krenili iz pozitivnih človeških poti. Vsekakor je treba omeniti, da je to izredno hvaležna a obenem tenkovestna tema, ki ji kriminalka z vso svojo celoto ne more nuditi dovolj tehtnega okvirja. Hočem reči, da je Vreli asfalt v svojem bistvu neskončno sentimentalen in, da je fotografija odnosov brez obsodbe za tako delo premalo. Ustvarjalci so s filmom menda hoteli povedati nekaj o nepisanih zakonih ljudi iz podzemlja, hoteli celo povedati, da so ljudje, ki so krenili na kriva pota, kljub temu ljudje s svojimi temnimi in svetlimi platmi. Vendar je vse to izvenelo v banalno skorajda nemogočo štorijo in so ljudje izven sveta teh ljudi, postali povsem nepomemben objekt, ob notranjem dogajanju tega nenavadnega sveta. Sicer pa ... človek lahko v dveh urah potuje po Italiji in Franciji, dirka z junaki v avtomobilih, gleda konvencionalne ljubezenske zaplete in tipično streljanje ... če imate napreznanje živcev za zabavo si film oglejte, sicer pa ...

O delu Sveta Svobod in prosvetnih društev blejske občine

Polletni obračun

V kulturnem in estetskem izobraževanju je bil v prvi polovici letošnje delovne sezone napravljen na območju sedanje blejske občine prvi in uspešen korak. Letna skupščina občinskega Sveta Svobod je lani v novembru sprejela obsežen delovni načrt, v njem pa je imelo poseben poudarek splošno in estetsko-izobraževalno delo. Igralsko amaterska dejavnost, ki je bila včasih osnovno in skoraj edino delovno področje društev, je v tem programu in tudi v praktičnem delu društev in sveta le eden izmed temeljnih dejavnosti v prizadevanjih po bogatejšem in vsebinsko globljem kulturno-prosvetnem življenju in delu.

Svoj program je začel občinski svet izvajati s predavanji iz literarne zgodovine, likovne umetnosti in glasbe. V petih krajih občine so se v januarju zvrstili večeri o Karlu Destovniku Kajuhu, za tem pa predavanja o egipčanski umetnosti, o jazz glasbi in drugem. Vsa predavanja so bila komentirana z magnetofonskimi posnetki in diapozitivi. Med obiskovalci so vzbudili večeri, posvečeni umetniški besedi, precej zanimanja, vendar obiski niso bili posebno številni. Več poslušalcev se je navadno zbralo na večerih, ko so predavatelji govorili o zanimivostih po svetu ali s popotovanj. — V okviru splošnega programa občinskega sveta je bil v petek, 28. aprila, na Bledu literarni večer, na katerem so brali svoja dela znani slovenski književniki. V počastitev letošnjega praznika žena je občinski svet skupaj s komisijo za družbeno uveljavljanje žena pri SZDL priredil 12. marca koncert moškega, ženskega in mešanega zbora France Prešeren iz Kranja. Glasbeni sosvet pa je v sodelovanju z okrajnim svetom Svobod organiziral na Bledu medobčinsko revijo mladih pevskih zborov.

Pri prirejanju dosedanjih predavanj in prireditev so se pojavile tudi pomanjkljivosti. Predavanja namreč niso potekala po vnaprej določenem načrtu. To pa zategadelj, ker Prosvetni servis iz Ljubljane ni mogel pravočasno in v zaželenem času dobavljati gradiva, diapozitivov in magnetofonskih posnetkov. Omenjena ustanova še nima razmnoženih toliko izvodov različnih reprodukcij, da bi lahko zadostila vse potrebe v Sloveniji. Tudi v sami organizaciji so se opazile težave; posamezna društva in Svobode bodo morale v prihodnje bolj skrbeti za propagando in tehnične priprave. Na dobro počutje, domačnost in na razpoloženje poslušalcev pa nedvomno precej vpliva tudi okolje, v katerem je neko predavanje ali prireditev; zato tudi ni vseeno, kako je izbran in urejen prostor.

Po predvidenem načrtu se bodo v prihodnje zvrstila še naslednja predavanja in večeri: Večer v čitalnici, Večer partizanske poezije in proze, Beseda o Chopinu in Cajkovskem z izvirnimi posnetki njunih del, predavanje o Groharju in Van Goghu s prikazom reprodukcije del.

Kulturno prosvetna društva in Svobode so ponekod že poskušala premostiti ozek okvir amaterskega igralskega dela in začeti s širšo kulturno vzgojo, vendar so bili v tem pogledu napravljeni šele prvi koraki. Doslej še ni bilo mogoče v nekem kraju ustvariti nepretrgano kulturno življenje za vse prebivalstvo. Tega pravzaprav prosvetna društva in Svobode spričo skromnih možnosti skorajda ne zmorejo, saj mimo njih na celotnem območju ni ustanov, ki bi se ukvarjale s prosvetnim in kulturnim delom.

V letošnjem polletnem obdobju delovne sezone je društvo Svoboda na Bohinjski Beli pripravilo za občinstvo vrsto zanimivih klubskih večerov v besedi in sliki. Dramska skupina je uprizorila Molierovega Jurija Tepčka, mladinska igralska sekcija pa se je predstavila z mladinsko igro Šestero mušketirjev. V počastitev 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov bo dramska skupina uprizorila Borovo dramo Zvezde so večne. — Društvo Svoboda v Gorjah je za svoje člane in občinstvo v Gorjah pripravilo 5 družabnih večerov, uspešno je vodilo plesno šolo za mladino, priredilo literarni nastop za mladino in podobno. Za prihodnje pripravljajo še en literarni večer za odrasle, uprizorili pa bodo tudi Linhartovo Županovo Micko. Uspešno deluje v Gorjah tudi knjižnica, ki se je z združitvijo obeh dosedanjih močno pomnožila. — V Ribnem je delovna godbena sekcija, dramska skupina pa je pripravila nekaj družabnih večerov s kulturnimi sporedi. V načrtu je imela tudi uprizoritev Borove Težke ure, toda doslej ji še ni uspelo izpolniti obvezo. Precej pridno pa se ljubitelji različnih oddaj zbirajo ob televizorjih, in sicer v Ribnem, kakor tudi v Gorjah.

Razen tega je blejsko prosvetno društvo pred nedavnim pripravilo uspešen kulturno-prosvetni in glasbeni večer. Važna naloga društva za prihodnje pa je pridobiti nove mlade pevce, s katerimi bi pomnožili blejski pevski zbor.

J. B.

V četrtek zvečer je bila v Prešernovem gledališču v Kranju šesta premiera v letošnji sezoni. Tokrat so dajali Jovana Sterije Popovića Pogospodeno butico. Delo je režiral Mirko Cegnar, sceno pa je napravil Saša Kump. V vlogi Agate je nastopila Irena Krapš, Nežike, njene hčere Marija Bogataj, Urha — Agatinega brata pa je upodobil Nace Reš. V ostalih vlogah so nastopili: Tilka Fortuna, Biba Uršič, Tone Hotko, Lado Uršič in Zmago Benčan

Po gostovanju lutkovnega gledališča „Hohnsteiner" v Kranju

Trije možje in 19 glavic

Pretekli torek zvečer je v Prešernovem gledališču v Kranju gostovalo gledališče ročnih lutk »Hohnsteiner« iz nemškega mesta Essen. Uprizorili so »Bajko o čarostrelcu«, ki jo je za lutkovno gledališče priredil ustanovitelj tega gledališča (letos slavi že 40-letnico obstoja) Max Jacob. Danes ga vodi Harald Schwarz, ki ima enakovredna sodelavca v Erichu Kürschnerju in Hansu Pflantzu. To lutkovno gledališče zelo veliko gostuje, samo v zadnjih petih letih so ti lutkarji prepotovali po Evropi in Severni ter Južni Ameriki 250.000 kilometrov in uprizorili več kot 2000 predstav.

Izredno veliko človeške topline in izvirnega humorja so nam vtisnile v spomin te majhne postaviee, ki jih je vodilo šestero nevidnih rok. Kranjčani so napolnili dvorano Prešernovega gledališča, morda je šel marsikdo na predstavo samo tako — iz radovednosti, toda prav gotovo ni nihče pričakoval tolikšne kvalitete. Zdi se mi, da človek lažje in neposredneje dojema misli skozi te majhne lesene glavice z nepremičnim in obenem tako raznolikim izrazom, kot včasih ob pravih igralcih, če nas hočejo prepričati s svojo togostjo in prisiljenostjo.

S kakšnim navdušenjem smo nagradili malega Gašperja, ko je pokazal svoje — noge! Koliko nepozabnih prizorov je ustvaril z njimi! Zanj ni bilo ovira, ni bil le igrača v rokah Ericha Kürschnerja, svobodno se je sprehajal med nami in nas s svojo pavlihovsko šaljivostjo priklepal nase.

... tong, tong, tong .. je bila deseta ura, Gašper je naštel enajst udarcev — z 10 odstotno postrežnino. (Igralci so vpletli v nemški tekst veliko slovenskih besed, imen in domislic, s katerimi so lahko vspostavili kontakt prav z vsemi gledalci, tudi s tistimi, ki ne razumejo nemškega jezika).

Pa harmonikar Seppel, kako je samo znal raztegniti svojo harmoniko! Občudovali smo ga in si želeli, da bi še in še igral ...

... in Gašperjev pes Struppke, le kako nas je nalajal ..... in pravljične pošasti ...

Vmes pa davna, nežna poezija, ki jo bomo še dolgo čutili, ko se bomo spominjali lovca Maxa in Agate v plesnem objemu. Resnično — umetnost smo čutili povsod. Ni bilo nobenih kičasto pobarvanih kulis, le nežno ubrane zavese so ponazarjale noč in dan, volčjo jamo in grofovsko dvorano. Marsikatera misel nam je zaradi tujega jezika ostala skrita, toliko dražja nam je bila zato igra.

Kranjčani so bili navdušeni — radi imajo torej lutkovne predstave. Morda bodo sedaj tudi v Mestnem lutkovnem gledališču v Ljubljani kdaj pa kdaj pomislili na gostovanje v Kranju. Morda pa se bodo navdušeni lutkarji s Primskovega le odločili in poprijeli za delo ter nas tako od časa do časa razveselili s predstavo? Prav ti so pri zakulisnem pogovoru z gosti iz Nemčije pokazali največ zanimanja in hotenj.

Br.

NOVICE s knjižne police

SREBRNI VŽIGALNIK — Pri Državni založbi Slovenije je v knjižni zbirki Kiosk izšla v prevodu Rudolfa Kresala knjiga Antea Cuculiča — Srebrni vžigalnik. Delo je akcijski roman, ki govori o drugi svetovni vojni, ki tvori okvir vohunski drami, ki se dogaja na Reki in v Gorskem kotoru. Delo prikazuje ogorčeno borbo med partizansko obveščevalno službo in gestapovskimi agenti. Zaradi izrazite kompozicije in stopnjevane napetosti je delo zelo prikupno in bo po njem rad segel marsikateri bralec.

POD JUSTINJANOVIM ŽEZLOM — Prav gotovo je Prokopijeva ime med zgodovinarji izredno pomembno. Njegove znamenite zapiske o Justinjanovem vladanju, njegovem samodržtvu, samopašnem dvoru in o njegovih znamenitih pohodih proti Vandalom, Gotom, Perzijcem, obenem pa tudi zapiske o Justinjanovih gradnjah in bližnji Bizanca dobivamo v Prokopijevi »Tajni kroniki« v prevodu dr. Kajetana Gantarja tudi v slovenskem prevodu. Knjiga obsega veliko lepih reprodukcij iz bizantinske umetnosti, izšlo pa bo v zbirki Bios pri Cankarjevi založbi v Ljubljani.

ŽENO COSINI — Pisatelja Italo Stevo je pri nas malo znano ime. Njegovo delo Zeno Cosini, ki se dogaja v Trstu in vsebuje življenjsko izpoved človeka — tržaškega industrijalca. Način avtorjevega pripovedovanja spominja v svojem bistvu na slog velikih sodobnih literarnih ustvarjalcev, kakor so Proust in Jovce. Roman, ki bo upajal velikemu številu bralcev, je izšel pri Cankarjevi založbi v zbirki Sodobni roman. Delo je prevedel Silvester Škerl.

MAIGRETOV MRTVEC — Georges Simenon je izredno plodovit pisatelj kriminalnih romanov. Pravijo, da je doslej napisal več kot 300 kriminalnih zgodb, od katerih smo nekatere videli tudi na filmskih platnih. Maigretov mrtvec je nova zanimiva knjiga, ki govori o življenju tolpe, ki strahuje prebivalstvo in o Maigretu, ki problem kakor vedno razreši. Delo je izšlo pri Državni založbi Slovenije v zbirki Kiosk. Knjigo je prevedel Vital Klabus.

SODOBNA POTA — Te dni je izšla 9.—10. številka glasila Svobod in prosvetnih društev Slovenije — Sodobna pota. Revija, ki je tokrat zelo obsežna, saj ima skoraj 100 strani, prinaša gradivo kongresa Svobod v Ljubljani. Vladko Majhen piše o glavnih gibalih procesa preobrazbe v delu (referat na kongresu), Vinko Trinkhaus: Delo prosvetnih društev po mariborskem kongresu, Ivan Mauser: Kratki izvlečki iz diskusij s plenarnega dela kongresa. Poleg tega prinaša revija še naslednje članke: Niko Lukeš — Društvene dejavnosti v sedanjih pogojih, August Vižentin — Organizacijski in materialni problemi kulturno-prosvetnega življenja, Tilka Blaha — Kulturno-prosvetno življenje v komuni, Vitko Mucek — Mladinski filmski krožki in še nekatere druge pomembne članke

Vse živi

Ob razstavi Maksima Sedeja ml. v kranjskem mestnem muzeju

Te dni je kranjski Mestni muzej spet precej obiskan. V razstavne prostore jih privablja 29 kompozicij mladega Maksima Sedeja — amaterja likovnika. — Čeprav mladi umetnik, ki je po poklicu grafik, razstavlja prvič svoja dela, je zanje nenavadno zanimanje. Njegova kombinacija tehnike, barv in obvladanja prostora — ustvarja kompozicije, ki so kljub njegovi mladosti njemu lastne in napravijo na gledalca nenavadno močan vtis.

V četrtek dopoldne smo se tudi mi razgovarjali z njim in razumljivo je bilo, da smo ga najprej vprašali, kaj želi doseči s svojim ustvarjanjem.

»Pri mojem ustvarjanju se hočem za vsako ceno izogniti naturalističnim predstavam. Torej nočem gledalcu ničesar vsiljevati. — To pa je pravzaprav tudi namen umetnosti, saj morata moje delo in gledalec, vsak sam sebi ustvarjati nekaj lastnega. In če si zamišljam, da človek osvaja vesolje, da želi z dneva v dan nekaj novega, potem mora imeti takšna hotenja tudi likovnik. Drevo na primer živi. Zato današnji likovnik ne sme videti samo obrisov, zunanjih podob drevesa, temveč vse tisto, kar se dogaja v lubju, borbo med koreninami, deblom, listjem in podobno.«

Oče mladega umetnika — amaterja — je akademski slikar in ta je dal svojemu sinu tudi potrebno likovno podlago za ustvarjanje. — Kljub temu pa sedaj, ko poznamo tudi dela mlajšega Sedeja, po načinu upodabljanja obeh ne moremo primerjati. Zato nas je zanimalo, kje je Sedej mlajši jemal vzornike za svoj način upodabljanja.

»Vzornikov za moj način upodabljanja nimam. Ukvarjam se že deset let z amaterizmom, zadnja tri leta pa mi je šele uspelo »odkriti« tehniko, za katero lahko trdim, da je meni lastna in s katero najlaže ustvarjam. Za razstavo v Kranju pa se že skupaj z očetom pripravljava na skupno razstavo v Ljubljani v Jakopičevem paviljonu. Tam boste lahko videli, da je tudi moj oče spremenil dosedanji način upodabljanja.«

Ob koncu našega razgovora z mladim umetnikom, smo mu še želeli, da bi imel tudi on v prihodnje na področju likovnosti številne uspehe, kot so jih imeli že številni njegovi predhodniki, ki so kot on, prvič razstavljali v kranjskem Mestnem muzeju.

IVERI

● V ponedeljek so v Zagrebu podelili tradicionalne umetniške nagrade ob obletnici osvoboditve Zagreba. Tokrat je bilo nagrajenih 18 ustvarjalcev, med njimi Gustav Krklec, Vojin Jelić, Ivan Sibelj in Branko Belan.

● **Ta teden so ob 20-letnici Slovenskega poročevalca v Ljubljani v Jakopičevem paviljonu odprli jubilejno razstavo. Razstava bo odprta do 17. maja.**

260.000 Slovencev in Eichmann

Zločinec brez odločilne besede - Samo jecljanje in priznanje s podpisom

Proces v Jeruzalemu postaja zadnje dni še zanimivejši kot je bil že v samem začetku. To prav gotovo zaradi tega, ker razprava in dokazila dajejo vse več novih podatkov o Eichmannovih zločinih med zadnjo svetovno vojno in sploh o zločinih nacizma. In po takšem začetku, kot so ga nekateri tudi slutili, prav gotovo lahko pričakujemo še mnogo novih dokazjov o velikih zločinih in drugih dejanjih, doslej domnevanih, o samem Hitlerju in njegovih operativnih izvajalcih nečloveških idej.

Za nas je bil proces v Jeruzalemu zlasti zanimiv pred dnevi, ko je moral Eichmann odgovarjati na tisti del obtožnice, ki zadeva 260.000 Slovencev, ki so bili po Eichmannovem naročilu preseljeni v Srbijo. Eichmann se sprva o takratnih dogodkih ni hotel prav ničesar spomniti. »Spomnil« se ni tudi tedaj, ko so mu pokazali pismo, ki je bilo poslano 24. aprila 1941. leta iz njegovega oddelka državnemu ministru za finance v Berlin, v njem pa je bilo govora o preselitvi približno 260.000 Slovencev iz okupiranih krajev jugovzhodnih dežel v Srbijo.

Ko si je Eichmann ogledal dokument, je kot skromen šolarček jecljaje odgovarjal na številna vprašanja. Komaj se je spomnil, da je bil zaradi teh 260.000 Slovencev na posvetovanju v Mariboru (najprej je mislil, da je bilo posvetovanje v Zagrebu »Agramu«). Kar naprej je skušal valiti krivdo na svoje podrejene, ki so bili takrat v Sloveniji, sam pa da ni prav nič kriv za evakuacijo nedolžnih Slovencev. Toda čim bolj so se prepletali odgovori in vprašanja, tem bolj je Eichmann prihajal v zadrego in končno vedarle priznal, da je pismo prišlo iz njegovega urada in da je pisma celo sam narekoval. Proces v zvezi s tem pa je bil zaključen po klavrnem jecljanju, brez odločilne besede, z Eichmannovim podpisom, ko je držal pero kot skromen pisarček...

Tkiva v konzervah

Naši medicinski strokovnjaki nameravajo že letos začeti s konserviranjem tkiv, ki so nujno potrebna za transfuzijo krvi in za presajanje kostnega mozga. Zelo važno je, da bi imela vsaka bolnišnica in klinika pa tudi druge zdravstvene ustanove potrebne količine krvi, saj je od takojšnje transfuzije nemalokrat odvisno človekovo življenje. Mimo tega sodijo, da bo konserviranje tkiv prineslo tudi marsikatero novost na področju transfuzije in presajanja (transplantacije) živih organizmov na človeško telo.

Zaloge krvi in tkiv danes še ne moremo dolgo čuvati, ker so za njihovo konserviranje potrebni posebni pogoji. Za sedaj sta dve skrajni rešitvi. Prva je ta, da hranimo kri in tkiva v solnih raztopinah in na temperaturi od 4 do 8 stopinj Celzija. Drugi način pa je tako imenovana metoda liofilizacije — kri in tkiva hranimo na zelo nizki temperaturi: od 40 do 70 stopinj pod ničlo.

Res je, da liofilizacija omogoča neomejen rok porabe konserviranega materiala, terja pa zapleteno aparaturo in precej težak postopek hranjenja krvi in tkiv. Kot kaže se bodo naši strokovnjaki odločili za nekatere enostavnejše metode, na primer za konserviranje z raznimi kemičnimi sredstvi. Delo s konserviranjem krvi in tkiv naj bi začela, kot predlagajo strokovnjaki, posebna ustanova — postaja pri Zavodu za transfuzijo krvi v Beogradu. Kasneje bi postaja delo razširila in lahko oskrbela vso Jugoslavijo z zadostnimi količinami teh važnih preparatov.

BREZ BESED

Robot „SOLARIS"

600 metrov pod morjem in drugi človek v vesolju

Komaj je prenehal prvi val začudenja po Gagarinovem uspehu, že se je v listo kozmonavtov vpisal drugi človek — Amerikanec Allan Shepard, in sicer 5. maja.

Skoraj istočasno s temi dogodki pa poročajo iz Amerike o nadvse uspelih poskusih za osvajanje in raziskovanje morskih globin. Ameriška mornarica je namreč izdelala posebno napravo, imenovano »Solaris«, ki bo odslej služila za raziskave na morskem dnu, za preiskovanje opornikov mostov, zidov v pristaniščih in za dviganje raznih predmetov, zlasti delov raket in ladij v velikih globinah.

Solaris ima obliko krogle, med katero sta nameščena dva elektromotorja z vijaki, pod njo pa so velike prijemalke, ki lahko dvignejo z dna predmete, težke do 2500 kg. Posebna črpalka v krogli načrpa v tanke več ali manj vode in tako določa globino, vsa dogajanja pa snema televizijska kamera. Solaris zmore globine do 600 metrov. Upravljajo ga z ladje na morski površini, z ladjo pa ga povezujeta sklenjena vrv in električni kabel. Solaris namreč ne visi prosto na jekleni vrvi, temveč ga ta vrv le zadržuje pri gibanju v vodoravni smeri. Z izpreminjanjem kota vijakov je moč doseči, da ponika gibanje nekoliko bolj navzgor ali navzdol, posebna avtomatična naprava pa omogoča, da globino vnaprej določijo.

Robot »Solaris« pri delu na morskem dnu

S kakšnimi napravami in kako sta prav kozmonavta Gagarin in Shepard osvajala vesolje, smo poročali že v prejšnjih številkah našega lista.

Zadnji dogodki kažejo, da Jack Londonove »fantastične« zgodbe niso več fantazija. Njegove, za tiste čase naivne napovedi, je človek že uresničil. Toda znanost je dosegla še več. Vseskakor ne gre za enkratne poskuse, marveč zato, da bo človek postal resnični gospodar tako vesolja kot največjih globočin in njenih tajnosti na našem planetu.

Drugi kozmonavt - Allan Shepard

Pravilna rešitev prvomajske nagradne križanke

Vodoravno: Živel praznik dela, sir, Rabar, or, in, ksenon, jadralec, ro, aja, evnuh, go, Sekularac, onm, en, n, Po, nogomet, pi, es, rilec, om, omot, etamin, svečnik, kal, dinar, Enej, oris, ap, Kropa, reket, tor, evo, na, elan, ilo, pm, kaviar, Nanos, rep, lez, sk, most, sonet, enota, kreda, Na dnu, loč, krnica, NOB, kapa, car, Oka, hod, sod, kr(k), cemper, Utva, ae, barhant, at, nk, akt, alt, šipon, jalov, val, oberoč, jud, vaza, ima, udi, motorni čoln, oder, re, ma, ai, ak, brskati, Solun, Truda, rikati, otrebiti, ao, koalicija, okajen, ara ,in, Atene, Jamajka, as.

Navpično: okoren, kanjon, brki, marela, reka, Orion, neolitkan, ljudska, iskrenost, seno, Bloudek, al, visok, sokrvica, vdirati, ere, uporen, srna, era, tica, nalomiti, tein, mhk, ri, it, proja, Elan, dc, pat, oje, ranar, tema, Aachen, stan, ab, aficirati, aorta, morje, zajec, Napoleon, rd, lv, male, nrav, ro, na, usta, uboj, dno, prednost, tunika, korun, umetno kovaštvo, tam, drahma, ubadati, Arabija, poverek, pozni, ej, Liege, imenovalec, oba, tank Ancona, Čepovan, ne, Ciro, Anja, Izola, Rio, uta, nastop, pomlad, ra, košarica, ča, čmkar, as.

V petek popoldne je bilo v prostorih uredništva tudi javno žrebanje. Žreb pa je določil, da nagrade prejmejo naslednji reševalci:

1. nagrada 3000 dinarjev dobi: Anka Justin, Kranj, Zlato polje 8; 2. nagrado 2000 dinarjev Iva Mayr, Kranj, Jahačev prehod 2; 3. nagrado 1000 dinarjev Nace Cuderman, Tupaliče; 4. nagrado 1000 dinarjev Jože Ahačič, Kranj, Park Svobode 1; 5. nagrado 1000 dinarjev Rudi Hlebš, mlajši, Kranj; nagrade po 500 dinarjev dobe: Vinko Brenk, Kranj, Škofjeloška 19; Poldka Potočnik, Podnart 12; France Naglič, Radovljica, Prešernova 10; Jožica Anzelc, Kranj, Tomšičeva 11; Marjan Tičar, Kranj, Jenkova 10.

Vse nagrajence obveščamo, da tisti, ki so iz Kranja in bližnje okolice, lahko dvignejo nagrade v uredništvu od 22. maja dalje, ostalim pa bomo denar poslali

Reševanje samomorilcev

Na japonskem vulkanu Mihari ekipa pogumnih reševalcev rešuje iz žrela samomorilce

Vulkan Mihara na Japonskem neprestano deluje in je vedno v oblaku strupenih par. Do pred kratkim je bil to zanesljiv grob za samomorilce, ki prihajajo od blizu in daleč, da bi v njem končali svoje življenje. Toda pred kratkim so postavili ob žrelu barako, v kateri živi ekipa dobro opremljenih in pogumnih mož, ki imajo nalogo, da rešujejo samomorilce iz vulkanovega žrela. Reševalci imajo službo izmenoma dan in noč, tako da lahko v vsakem času preprečijo skok ali izvlečejo samomorilca, četudi je že skočil v žrelo.

Oprema teh reševalcev ni niti najmanj enostavna. Oblečeni so v bele delovne obleke iz azbesta, tako da lahko prenesejo visoko temperaturo, opremljeni pa so tudi z maskami proti strupenim plinom.

Kadar kakšen samomorilec skoči v žrelo, zleze varij na vrvi privezani reševalec. Ko v žrelu najde žrtev, jo priveže na vrv in jo izvleče iz žrela. Samomorilca nato odnesejo ali odvedejo v barako, kjer mu nudijo prvo pomoč in ga napojijo s čajem. Nato ga pospremijo izven območja vulkana. Samomorilci so večinoma zelo zadovoljni, da se je vse tako dobro izteklo.

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 14. MAJA DO SOBOTE, 20. MAJA 1961

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 10., 13., 15., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 15., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

NEDELJA, 14. MAJA

6.30 Veselo na pot
7.35 Kmečka godba za nedeljsko jutro
8.00 Mladinska radijska igra
8.40 Iz albuma skladb za otroke
8.50 Z zabavno glasbo v novi teden
9.40 Zbori in samospevi Vasilija Mirka
10.00 Se pomnite, tovariši
10.30 Glasovi, ki so vam všeč
11.00 Koncert za klavir in orkester
11.30 Nedeljska reportaža
12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.
13.30 Za našo vas
13.45 Orkestra Alfred Scholz in Raphaele
14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.
15.30 Arije, ki jih radi poslušate
16.00 Humoreska tega tedna
16.20 Poskočnice z majhnimi ansambli
16.40 Peli so jih mati moja
17.00 Za nedeljsko popoldne
17.30 Radijska igra
18.10 Zabavni potpuri
18.50 Trije odlomki iz baleta Labodje jezero
20.05 Izberite melodijo tedna
20.50 Hammond orgle
21.00 Sprehodi po glasbeni galeriji
22.15 Ples ob radijskem sprejemniku
23.05 Uro pri slovenskih skladateljih

PONEDELJEK, 15. MAJA

8.05 Popularne orkestralne melodije
8.40 Iz filmov in glasbenih revij
9.00 Naš podlistek
9.20 Junakinje iz Puccinijevih oper
10.15 Panorama zabavnih zvokov
10.40 Nastopata zbor in orkester »Joža Vlahović« iz Zagreba
11.00 Po svetu jazza
11.30 Za otroke
12.00 Nekaj partizanskih pesmi na narodne melodije
12.15 Kmetijski nasveti — vet. Marija Loštrek: O izkušnjah s švedskimi prašiči
12.25 Zvočni kaleidoskop
12.45 Pesmi Ivana Plögla
13.30 Pisane slike
13.50 Radi bi vas zabavali
14.15 Jugoslovanske radijske postaje pozdravljajo slovenske poslušalce
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.40 Naši popotniki na tujem
16.00 Popoldanski operni koncert
17.15 Šoferjem na pot
18.00 Športni tednik
18.15 Veliki violinist David Ojstrah
18.50 Človek in zdravje
20.00 Glasbeni variete
20.45 Kulturna tribuna
21.00 Andre Chenier — opera v 4 dejanjih
23.15 V ritmu današnjih dni
23.55 Prijeten počitek

TOREK, 16. MAJA

8.05 Izberite melodijo tedna
8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
9.25 Četrta suita iz baleta Ohridska legenda
9.40 Obrtniški zbor »Enakost« iz Kranja
10.15 Pri skladatelju Mihaelu Ropžancu
10.40 Utrjujte svojo angleščino
10.55 Dve ameriški popevki
11.00 Slavni pevci vam pojo arije iz italijanskih oper
11.30 Deset minut iz naše beležnice
11.40 Skrinjica z zabavno glasbo
12.00 Skladbice Vilka in Slavka Avsenika
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Miha Ogorevc: Nova proizvodna središča okrasnih rastlin
12.25 Sedem pevcev — sedem popevk
12.45 Igrajo Zadovoljni Kranjci
13.30 Godala in vokalni ansambli
14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
14.35 Dva prizora iz opere Zaljubljen v tri oranže
15.40 Listi iz domače književnosti
16.00 Izbrali smo za vas
17.15 Razgovor z volivci
17.25 Koncert za klavir in orkester
18.00 Iz naših kolektivov
18.15 Klavir v ritmu
18.20 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
18.45 Izobraževalni obzornik
20.00 Zbor RTV Zagreb
20.30 Radijska igra
21.15 Sedem bagatel
21.25 Francoske, ameriške in švedske popevke
22.15 Pesmi morja in srca
23.05 Z lokom po strunah

SREDA, 17. MAJA

8.05 Mladina poje
8.30 Simfonija št. 5
9.00 Jezikovni pogovori
9.15 Vedri zvoki
10.15 Iz oper
11.00 Pol ure z zabavnim orkestrom RTV Beograd
11.30 Za cicibane
12.00 Vaški kvintet z Božom in Miškom
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Dušan Terčelj: Perspektive slovenskega sadjarstva
12.25 Zabaven opoldanski spored
13.30 Šopek poljudnih komornih skladb
14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
14.35 Harfa in orglice
14.40 Pesmi Petra Liparja poje Mariborski komorni zbor
15.45 Radijska univerza
16.00 Koncert po željah poslušalcev
17.15 Sestanek v sredo
17.40 Lepe melodije
17.45 Jazz na koncertnem odru
18.00 Kulturna tribuna
18.20 Od Gallusa do Hindemitha
18.45 Naša pevka Anica Zubovič
20.00 Z glasbenega bienala v Zagrebu
22.15 Koktajl zabavne glasbe
22.50 Literarni nokturno
23.05 Mladim plesalcem
23.55 Prijeten počitek

ČETRTEK, 18. MAJA

8.05 Glasba ob delu
8.35 Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič«
8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
9.25 Slovenski skladatelji o pomladi, mladosti in ljubezni
10.15 Popevke se vrstijo
10.40 Pet minut za novo pesmico in Pozdravi za mlade risarje
11.15 Ruske popevke
11.20 Fantastična prodajalna — baletna suita
12.00 Trio Maksa Kovačiča
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Janez Habič: Ureditev hlevov za prosto rejo govedi
12.25 Iz francoskih oper
13.30 Zvočna mavrica
13.50 Pesmi raznih narodov poje Slovenski oktet
14.05 Tri orkestralne rapsodije
14.35 Naš poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.40 Iz svetovne književnosti
16.00 Ali vam ugaja
16.28 Druga knjiga Preludijev
17.15 45 minut turizma in melodij
18.00 Tanohäuser — uvertura
18.30 Helmut Zacharias s svojim orkestrom
18.45 Ljudski parlament
20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov
20.45 Literarni večer
21.25 Koncert za violino in orkester

PETEK, 19. MAJA

8.05 Pet skladb za orkester
8.30 Od tu in tam
9.00 Naš podlistek
9.20 Zborovske skladbe Vinka Vodopivca
9.35 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
10.15 Igra violinist Branko Pejević
10.35 Od polke do calypsa
11.00 Dva odlomka iz Kogojevih Črnih mask
11.30 Človek in zdravje
11.40 S popevkami po Evropi
12.00 Narodne s harmoniko
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Gvido Fajdiga — Zakaj polovični uspehi pri čredenju
12.25 Orkester Nelson Riddle
12.40 Domači napevi izpod zelenega Pohorja
13.30 Poje Frank Sinatra
13.45 Arležanka, suita
14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
18.00 Spomini maršala Tita na začetek vstaje
18.15 Četrt ure z orkestrom Franck Pourcel
18.30 Tako pojo in igrajo v tujih deželah
20.00 Armando Trovajoli s svojim orkestrom
20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
20.30 Znameniti skladatelji, kot so jih opisali njihovi sodobniki
21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
22.15 Zabavni orkestri z zbori
22.35 Moderna plesna glasba
22.50 Literarni nokturno
23.05 Iz naših studiov in koncertnih dvoran

SOBOTA, 20. MAJA

8.05 Glasba ob delu
8.24 Z vseh vetrov
8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
9.25 Poljske, ruske, češke in bolgarske pesmi
10.15 Simfonietta
10.40 Angleščina za mladino
10.55 Orgle in orglice
11.00 Po svetu jazza
11.30 Pionirski tednik
11.50 Otroci izbirajo pesmico
12.00 Šest oktetov — šest slovenskih narodnih
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Milena Lekšan — Delo kmetijskih zavodov v sadjarstvu
12.25 Zabaven opoldanski spored
13.30 Igra ansambel Srečka Dražila
13.50 Od arije do arije
14.20 Sport in športniki
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.40 S knjižnega trga
16.00 Za razvedrilo in zabavo
16.40 Mešani zbor France Prešeren iz Celja
17.15 Po kinu se dobimo
17.45 Plesni orkester Max Greger
18.00 Jezikovni pogovori
18.15 Vesela potegavščina Tilla Eulenspiegla
18.30 Pozdrav z gora
18.45 Okno v svet
20.00 Nekaj domačih napevov v izvedbi celjskih ansamblov in solistov
20.25 Melodije raznih dežel
21.00 Za prijeten konec tedna

Televizijski spored

NEDELJA, 14. MAJA

9.30 Kmetijska oddaja
10.00 Film iz serije Velvet
10.30 Otroci, pojte z nami — majski festival pesmi za otroke
Športno popoldne
20.00 Sedem dni
20.45 Tihi Don — II. del — sovjetski igrani film

PONEDELJEK, 15. MAJA

18.00 TV film iz serije Medic
18.30 Znanost in tehnika
19.00 TV pregled
19.30 Glasbeni film
20.00 TV dnevnik
20.15 Tedenski športni pregled
20.30 Oder brez zavese — oddaja ob 5-letnici televizije
22.00 Šahovska priloga

TOREK, 16. MAJA

17.00 TV za otroke
21.00 Karusel — zabavno reklamna oddaja
21.15 Nalet Bambert — prenos iz Torina
22.10 TV film iz serije Karavana
23.00 Čas ex ljubezni glasbena oddaja

SREDA, 17. MAJA

18.00 Pionirski mozaik
18.45 Nuklearna energija — serijski film
19.00 Čas, ljudje in dogodki
19.40 TV dnevnik
19.55 Glasbeni biennale Zagreb
20.15 Veliki polnočni misterij
21.15 Dotik s smrtjo — reportaža
21.45 Šahovski komentar

ČETRTEK, 18. MAJA

9.00 TV v šoli
17.30 En-den-dinus oddaja za najmlajše gledalce
18.00 Zgodba o malih škarjah — TV slikanica
18.10 Estetska vzgoja ob izraznem plesu
18.20 TV pošta
18.30 Preizkušnja — TV film
19.00 Poljudno znanstvena oddaja
19.30 TV obzornik
20.00 TV dnevnik
20.20 TV kiosk
20.30 Spoznavajmo svet in domovino
21.30 Ines Tadio in ljubljanski jazz ansambel

PETEK, 19. MAJA

17.00 TV za otroke
20.00 TV dnevnik
20.15 TV o filmu

SOBOTA, 20. MAJA

18.00 Otroci pojejo 61
19.30 Nevarnost je moj poklic — serijski film
20.00 TV dnevnik
20.15 Dokumentarni film
20.30 Serafinov klub — humoristično-zabavna oddaja
21.30 Glasbena oddaja
22.30 Kapitan Davin Grief — serijski film

Tri žalostne zgodbice

»Vsi smo bili veseli, ko so Poloneo sprejeli v vrtec. Tudi ona ga rada obiskuje in komaj čaka, da zjutraj lahko gre, jaz pa, moram priznati, težko pričakam, da se vrne. Z velikim veseljem mi potem opisuje, kaj so v vrtcu delali, kaj so se novega naučili. Velikokrat se zgodi, da moramo vsi pustiti svoje delo, da ona lahko z nami ponazori novo igro. Kar neverjetno je, koliko novega že zna!« Tako nekako je pripovedovala, po vsem videzu sodeč stara mama, o svoji vnukinji, ko je z njo čakala na zdravniški pregled, svoji znanki. Ta ji je potem vneto zatrjevala, da se tudi njena sinova Borut in Janez v vrtcu nadvse dobro počutita in ga pod nobenim pogojem ne bi hotela zapustiti. Se sta potem naštevali pesmice in igrice, ki so se otrokom najbolj priljubile in jasno je bilo, da sta obe: Poloničina stara mati in Borutova in Janezova mati popolnoma prepričani, da je za otroke koristno, če obiskujejo varstveno vzgojno ustanovo.

Ko smo v prvih povojnih letih ustanavljali prve varstvene ustanove, je bilo na njihov račun izrečene kar preveč kritike in neupravičenih dvomov. Sedaj si brez take ustanove ne moremo zamisliti nobenega večjega industrijskega kraja, še več, o njihovi ustanovitvi razmišljamo že tudi v manjših krajih, kjer je pretežna večina kmečkih prebivalcev.

Večkrat smo pisali o varstveno vzgojnih ustanovah, o pripravah zanje, o njihovih ustanovitvah ali o delu v njih. Tokrat si za spremembo oglejmo tri žalostne zgodbice, ki sem jih lahko povzela po razgovoru z vzgojiteljicami v neki varstveno vzgojni ustanovi na Gorenjskem.

MENE PA OČKA NIČ NE MARA

Silvica je imela rojstni dan. Vsa vesela je pritekla v vrtec z lepo novo jopico in jo ponosno razkazovala svojim malim prijateljem »:Veste, očka mi jo je kupil za rojstni dan, ker me ima zelo rad«. Okoli nje se je zbralo še nekaj fantkov in deklic, ki so hiteli pripovedovati, kaj oni dobijo za rojstne dneve. Manjša gruča otrok pa je stala ob strani. »Moj očka je pa v Savo padel!« je rekel Milan. »Kako, ali je utonil?« ga je radovedno povprašala Marica. »O ne,« je nadaljeval Milan, »z neko drugo žensko je šel proč, ker mamico in mene ni imel več rad, sedaj pa oba tako praviva. Ampak povem vam, da bom tisto žensko že še enkrat dobil, takrat bo že videla, kaj se pravi, odpeljati očka!«

»Tudi mene očka nič ne mara,« je tiho rekla Marica. »Velikokrat ga vidim, pa me noče nič pogledati. Toda, če me on noče pozdraviti, jaz ga tudi ne bom«.

»Jaz imam pa samo mamico,« je nadaljeval tretji glasek. »Če jo vprašam, kje je očka, se samo razjezi in potem dolgo noče govoriti z mano. Se trije malčki so ostali pri tej gruči, vendar niso ničesar rekli.

IGRAJMO SE PIJANCA

Nekega dne je vzgojiteljica predlagala otrokom, naj narišejo svoj dom. Veselo so se lotili dela. Ta si je izbral za barvanje rumeno barvo, drugi spet živo rdečo ali zeleno, da bo njegov dom izgledal kar najbolj vedro in lepo. Le Tonček je dolgo premišljeval in izbiral, nato pa sunkovito pomočil čopič v črno barvo in upodobil svoj dom: črn in nejasen.

Kadar vzgojiteljica vprašuje otroke, kaj bi se radi igrali, Tonček navadno zakliče: »Igrajmo se pijanca!« in hitro pokaže, kako se to lahko igra. Zna presunljivo veliko najgrših kletvic in ima kopico nemogočih navad. Psihološki test je pokazal, da je Tonček v svoji skupini najvišje duševno razvit. Toda on si do zadnjega zapomni tudi vse, kar dela in kar govori njegov oče — kronični pijanec in če ima le priložnost, to pripoveduje drugim otrokom.

Na roditeljskem sestanku so starši ostalih otrok soglasno zahtevali, da mora Tonček iz vrtca. Toda Tončku je vrtec edino, kar mu vsaj delno nudi nadomestilo za njegov zaradi pijančevanja razdejani dom. Vzgojiteljica se posvetuje z občinskim organom za socialno varstvo. Tam pravijo, da ustreznih domov za predšolske otroke nimamo, da pa sta Tončkova starša zdrava in oba v službi ter sta tako dolžna sama skrbeti zanj.

MAMICA, POJDI DOMOV!

Le dobro uro je še manjkalo do polnoči. Pri vhodu v gostilno je jokal komaj petletni fantek, le leto starejši bratec pa ga je vlekel od vrat: »Kaj nisi slišal, da je mamica rekla, da naj greva domov, da bo že še prišla in nama skuhala večerjo!« »Saj ne verjamem,« je jokaje vztrajal mlajši, »tudi včeraj je ni bilo, predvčerajšnjim tudi ne in še prej tudi ne. Nikoli je ni doma, nikoli...« In spet je glasno zajokal.

Ivo in Jure sta bila sprva najbolj problematična otroka v vrtcu. Se govoriti in jesti nista znala, kaj šele, da bi poznala najosnovnejše higienske navade. Se sedaj sta zelo agresivna in kar naprej v konfliktu s svojimi sovrstniki. Vzgojiteljice ju potrpežljivo navajajo na red, saj vedo marsikaj o njunem domu. — Njuna mati, ki mora po ločitvi z možem, sama skrbeti zanju, se svojih nalog ne zaveda. Le redki so dnevi, ko pride domov ob pravem času, največkrat pa se vrne tako pozno, da otroka že zdavnaj prej utrujena, lačna in pozimi tudi prezebla, zaspita.

Tudi za ta dva otroka ni primernega doma, v rejništvo pa ljudje nevzgojenih otrok ne jemljejo.

V Lipnici šola sicer še ni stara, kljub temu v času ko so jo gradili, po naših šolah še ni bilo pouka gospodinjstva in zato tudi niso predvideli v gradnji primerne učilnice za gospodinjski pouk. Za ta posk so sedaj preuredili kar šolsko kuhinjo in tako dobili sicer skromno, a kljub temu kolikor toliko dobro gospodinjsko učilnico, v kateri učenci višjih razredov z veseljem opravljajo praktične vaje iz gospodinjstva. Koncu šolskega leta se bližamo in učencem, ki smo jih zalotili pri pripravljanju jedi, se pozna, da so se v letošnjem letu že precej naučili

MODA

V spomladanskih in hladnejših poletnih dneh bomo rade oblekle preproste tople obleke. Letos so prav posebno priljubljeni neizraziti karo vzorci in drobni pepito. Obleki na naši sliki sta zelo enostavni, a kljub temu prav elegantni in lepi. Prva je primerna za vsako postavo, druga bo bolj pristojala vitkejšim, čeprav precej globoko pošite gube dovoljujejo uporabo tega modela tudi za nekoliko močnejše

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ 13

Dnevnik taboriščnega zdravnika

Cyclon razvija pline, kakor hitro pride v dotik z zrakom. Po pločevinastih stebrih pada v podzemeljski prostor. Plin takoj prodre skozi odprtine stebrov in napolni ves prostor v nekaj sekundah.

Cyclon umori zanesljivo v 5 minutah, tako so mi pripovedovali.

Tako točno kot danes se pojavi voz vselej pri vsakem transportu. Plin hranijo namreč v najbolj oddaljeni baraki taborišča. Popolnoma nepojmljivo mi je, da nosi ta morilski voz mednarodni znak društva za pomoč bližnjemu — rdeči križ.

Plinska krvnika čakata še nadaljnjih pet minut, da bi si bila svoje stvari popolnoma gotova, prižgeta si cigareto in stopita spet v svoj avto. Skoro tri tisoč nedolžnih ljudi sta umorila v nekaj minutah...

Čez 20 minut vključijo električne ventilatorje, ki naj preženejo strupene pline. Vrata se odpro in že drdrajo tovornjaki. Možje »Posebne komande« nakladajo obleko in čevlje. Vse skupaj odpeljejo najprej v desinfekcijo. To pot res, da bi desinficirali.

Moderni sesalni ventilatorji so v kratkem odstranili strupene pline. Le med trupli je še neznatna količina. Zato ima »Posebna komanda«, ki vstopa zdaj v dvorano opremljena s cevmi, plinske maske.

Strahotna slika se ti nudi, človek! Trupla ne leže raztresena po dvorani, temveč se kopičijo drugo na drugem. Popolnoma razumljivo: cyclon, ki so ga vrgli od zunaj v cevi, razvija svoje smrtonosne pline najprej pri tleh. Zgornje plasti zraka zajame šele stopnjevaje. Zaradi tega se teptajo nesrečneži drug drugega na tla, plezajo drug po drugem. Čim više so, tem kasneje jih doseže plin. Kakšen grozoten boj za dveminutno podaljšanje življenja...

Če bi v tem obupnem smrtnem strahu mogli še razumno misliti, bi morali spoznati, da zastonj teptajo pod seboj svoje starše, žene, otroke. Toda saj ne morejo drugače. Njihovo ravnanje določa le še naravni nagon samoohranitve, kot ga ima vsako živo bitje. In tako leže najbolj spodaj dojenčki, otroci, nato starci, potem ženske, starejše in mlajše in na vrhu najmočnejši moški...

Skrotovičenih udov, s krvavo razpraskanimi telesi, krvaveči iz nosa in ust leže tu. Njihove glave so višnjevo zabuhle in iznakažene, da bi jih nihče več ne spoznal. Kljub temu najdejo možje »Posebne komande« med njimi večkrat svojce.

Zgrozim se ob misli na tako svidenje...

Pravzaprav nimam kaj iskati tu spodaj. Šel sem dol k mrtvim le, ker čutim, da sem dolžan svojemu ljudstvu izpričati kot očividec vso resnico o koncentracijskem taborišču in o krematorijih — če bi me nepredviden slučaj vodil tako, da bi se rešil.

V moji situaciji resnično blazne misli!

Toda dokler ni konec res, že tu, ostaja vedno le še trohica upanja. Saj je ta trohica nasprotna vsakemu razumnemu preudarku, pa vseeno še tli v meni. Daje mi moči, da živim dalje in prenašam to, česar se ne da prenesti. »Posebna komanda« v visokih gumijevih čevljih se torej postavi s svojimi cevmi okrog gore trupel in jih brizga z močnimi vodnimi curki. To mora biti, kajti pri vsaki smrti s plinom se v poslednjem reflektornem gibu izprazni črevo. Vsak mrtvec je onesnažen. Po »kopanju« mrtvecev razvlečejo telesa, ki so krčevito zapletena med seboj. Strahoten opravek. Okrog pesti, krčevito stisnjenih v smrtnem boju, navežejo jermena in z njimi zvlečejo trupla po spolzkih tleh do dvigal. V sosednem prostoru so štiri tovorna dvigala. V vsako strpajo dvajset do petindvajset trupel. Vodjo dvigal opozore z zvoncem, da so dvigala pripravljena za odvoz. Dvignejo se v zažigalno dvorano krematorija.

Velika krilna vrata se avtomatično odpro. »Vlačilna komanda« je že pripravljena. Zopet nataknejo okrog zapestja mrtvecu zanko. Vlečejo jih po betonski progi, nalašč za to izdelani, in jih naložé pred peči.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

PREKMALU

Pri proslavi petnajstletnice zakona je neki mož iz Washingtona, ganjen zaradi lepega obnašanja svoje žene, dal v časopis oglas z naslednjo vsebino: »Moja žena mi je tako zasladila življenje, da tu izjavljam, da bom prizna vsak njen dolg.« Že naslednji dan je ta darežljivi in na srečo precej bogati mož iz vseh strani dobil neplačane račune svoje žene — vsega skupaj za 5 milijonov dinarjev.

Charles McCormac 17

BEG IZ SINGAPURA

»Molči, bedak!« se je obregnil Don.

V hipu smo otrpnili od strahu. Samo deset yardov stran so se izluščile iz teme pred nami temne postave in se namerile proti čolnoma. Japonska patrulja. Če bi bili popolnoma mirni in tihi, bi nas morda ne opazili. Toda iz ozadja naše skupine je bilo slišati prestrašen krik:

»Japonci!«

Sence pred nami so zakričale osupla povelja, potem pa so zasikali oranžni plameni direktnega ognja iz pušk. Imeli smo samo eno možnost: da vsi naenkrat planemo naprej in premagamo patruljo. Pri obupancih so palice in bajoneti strašno orožje. V sekundi smo bili med njimi in ob mirno pluskajoči vodi je nastal kloboč borečih se teles. Videl sem blesk japonskih zob in kot norec potisnil bajonet v ta obraz. Skupaj sva padla v blato. Zvijal se je pod menoj in mi zaril nohte v stegna. Uporabil sem bajonet kot bodalo in ga zabodel večkrat v zvijajoče se telo.

Prav tako nenadoma kot se je začela, se je bitka tudi končala.

Skupaj s še sedmimi sem zlezel čez trupla proti najbližjemu čolnu. Nekaj Japoncev je v strahu pobegnilo med mangrovce. V lepljivem, lesketajočem se blatu pa je ležalo tudi sedem naših, mrtvih ali umirajočih.

»Pojdimo,« je nekdo zamrmral. »V eni minuti bodo svinje prigomazele ven.«

Za nas osem je bilo prostora v enem čolnu, ki smo ga skupaj potisnili na vodo. Mirno je drsel po blatu in ko je bil na vodi, smo se zvrnili vanj. Velšan je našel kratko veslo in z njim odrinil čoln od obale, ostali na smo mu nonagali z rokami. Počasi — neskončno počasi — je naš čoln zaplul po ožini.

»Koliko mrtvih?« je zamrmral Don.

»Zdi se mi, da sedem.«

»Ostala nas je le še polovica.« To je rekel drugi Velšan, majhen, temnolas mož, ki je na pol visel čez bok in divje veslal z roko.

Iskal sem vesla ali pa jadro, toda razen enega samega kratkega vesla in kratkega jambora v čolnu ni bilo ničesar. Skušali smo veslati z rokami, edino veslo pa uporabiti kot krmilo, toda le počasi smo prišli naprej. Kljub vsem naporom nas je zanašalo proti vzhodu, vzporedno z obalo in proti glavni poti čez ožino. Brez dvoma nas bo zgrabil tok, ki je tekel z odprtega morja in se spet vračal. Naj smo še tako divje veslali proti zahodu, zanašalo nas je proti vzhodu, proti glavni cesti in lučem ter Japoncem.

»Imamo srečo, da je tema,« je zagodrnjal Don.

Toda dolgo ni bilo temno. Naenkrat je posvetil od glavne ceste čez ožino žarometi. Nekaj sekund je migotal, potem pa usmeril svoj široki snop svetlobe na vodo. Temu se nismo mogli skriti. Prihajal nam je vse bliže.

»Dol!« sem ostro zašepetal.

Tesno stisnjeni smo popolnoma mirno ležali na dnu čolna, ki ga je nenadoma obilla svetloba; povsod okrog nas je bila svetloba; ko nas je svetlobni snop iz žarometa minil, je bilo še bolj temno kot poprej.

»Bodite popolnoma mirni,« je zamrmral Don. »Vrnil se bo.«

Res se je. Spet je močna svetloba oblila čoln in obstala na njem. Vsak hip smo pričakovali drdranje strojnic ali pa ropot kakšnega motornega čolna. Toda čez čas — ki se mi je zdel kot večnost — se je svetloba zganila in čoln je bil znova v temi.

Don je oprezoval čez rob. »Glave dol, fanije,« je zapovedal.

Negibno in otrpli od strahu smo ležali na dnu čolna.

»Vrača se,« je zagodrnjal. »Stisnite se čimbolj.«

Luč iz žarometa se je poigravala okrog nas kot mačka okrog miši, za katero še ne ve, ali je živa ali mrtva. Potem se je nenadoma utrnila. Stokajoč in zdihujoč smo se vzravnali iz neprijetnega položaja. Opazil sem, da so raztresene luči še bolj oddaljene kot prej. Moral nas je zgrabiti tok in nas vleči proti zahodu, na odprto morje.

»Nima nobenega smisla veslati,« sem rekel. »Tok je premočan, obenem pa nas nese v pravo smer.«

Don si je zapenjal srajco, kajti nočni veter, ki je burkal vodo, je bil oster in hladen.

Prijetno je bilo videti, kako luči na glavni cesti čez ožino bledijo vedno bolj v daljavi, v mlečni megli na obzorju. Pluli smo proti širokim vodam Malaške ožine. Upal sem, da nas bo plima potegnila do Malajskega polotoka in da bomo potem, daleč od Singapura, lahko priveslali do močvirij z mangrovci ob zahodni obali polotoka.

V čolnu je bilo hladno, a nihče od nas ni imel razen srajce, kratkih hlač in čevljev ničesar na sebi. Vse kosti so nas bolele po dvanajst milj dolgem begu od Pasir Panjanga do čolnov, čez ves singapurski otok. Za tak napor nismo bili dovolj utrjeni. Mene so bolele noge tudi od udarcev japonskih vojakov, na glavi in ramenu pa se mi je strdila kri na ranah, ki mi jih je povzročila bodeča žica. Bili smo pisana gruča beguncev, ki so se stiskali drug k drugemu, da bi si na dnu razmajanega dvanajstčeveljskega čolna poiskali vsaj malo toplote. Velšan je tiho pel.

Ležal sem po rokah in kolenih po čolnu in iskal zalogo. Sredi čolna sem našel skoraj poln sodček vode, nekaj dolgih, ozkih kosov posušene ribe in nagnito sadje. Hrano in pol vode smo razdelili. Ni je bilo dovolj, toda to, kar smo imeli, je bilo za našo žejo kot nebeški nektar. Krma je bila pokrita z na pol razpadlim pregrinjalom iz stare slame, spodaj pa je bil kratek jambor. Čoln je bil žalostna razvalina, a k sreči se je držal na vodi. Bil sem na smrt utrujen, saj prejšnjo noč nisem nič spal in skupaj z ostalimi sem zakinkal ob enakomernem pozibavanju čolna. Kaj je že bilo eno noč poprej? Toliko se je od takrat zgodilo in tako naglo, da je skoraj neverjetno, da smo še prejšnje jutro stali v vrsti med barakami v Pasir Panjangu! Skoraj nemogoče je bilo verjeti, da nismo več ujetniki. Zjutraj pa ne bo nobenih japonskih stražarjev, ki bi nas surovo zbudili, nobene kletke iz bodeče žice — ničesar razen morja. Upal sem, da bomo dočakali zoro kot svobodni ljudje.

Sence je vzhajalo hladno, umilo in rožnato. Dvignilo se je nad morje in osvetlilo s tisočerimi žarki novega dne njegovo sivo površino. Na vzhodu se je v oddaljenosti več milj odražal temak pas zemlje. Daleč nas je zaneslo. V sodčku je bilo še za nekaj prstov vode, naši jeziki pa so začeli otekati in peči, ustnice so postajale suhe. Sklenili smo, da bomo hranili vodo, kolikor se bo le dalo, kajti vedeli smo, da bo dnevna vročina prinesla nove muke, brškone še večje kot prejšnja noč s svojim mrazom. Toda sprva nam je sončna toplota godila kot godi premraženemu človeku vroča kopel. Menjavali smo se pri veslu in šedili moči, hkrati pa se trudili, da bi spravili čoln proti kopnemu, ki je bilo na severovzhodu. Le počasi smo prišli naprej. Potem smo spet veslali vsi z rokami. Bilo je, kot da hoče vodna bolha preplavati Tihi ocean. Čez kako uro smo odnehali.

»Malce je zapihljalo, Don,« sem rekel. »Povežimo srajce skupaj in skušajmo napraviti jadro.«

Začeli smo se slačiti, ko je Don pozorno prisluhnil.

Pokazal je proti vzhodu, jaz pa sem sledil njegovemu prstu, ki je kazal k oddaljeni progi kopnega. Nizko na obzorju sta se pokazali dve piki in se naglo večali. Zdaj smo slišali zaniolklo brnenje motorja. Letala.

»Ju lahko prepoznaš, Mac?«

»Ne še. Mislim, da sta lovca.«

Letali sta leteli nizko nad vodo naravnost proti nam. Ko sta bili kake štiri milje daleč, se je zdelo, da se bosta obrnili proti severu; takrat se je prvo ostro obrnilo proti nam, drugo pa mu je takoj sledilo.

»Pazite!« sem zakričal. »Japonci so.«

Janez Teran govori o vtisih s svetovnega prvenstva v namiznem tenisu v Pekingu

Otvoritev in srečanje s Cu En Lajem

(Četrto nadaljevanje)

Končno je napočil dan, ki je bil predviden za slavnostno otvoritev 26. svetovnega prvenstva v namiznem tenisu.

Ob treh popoldne so se vse reprezentance zbrale pred veliko športno palačo, nakar so ob zvokih koračnice, vse ekipe po abecednem redu vkorakale v prepolno dvorano, ki sprejme 15.000 ljudi. Med častnimi gosti je bil celo predsednik kitajske vlade Ču En Laj. Mi smo vkorakali v dvorano predzadnji, za nami so bili še domačini Kitajci, ki so bili sprejeti z oglušujočim navdušenjem. Naša ekipa je bila številčno najmanjša, saj nas je bilo samo pet z vodjo vred. Kitajcev je bilo celo 64, medtem ko so bili od Evropejcev najštevilnejši Madžari, ki so poleg šestih igralcev in treh igralk imeli s seboj še šest funkcionarjev.

Po govoru predstavnika organizacijskega odbora in predsednika Mednarodne namiznoteniške zveze, so ekipe zapustile dvorano in na sporedu je bil kulturni program. Najprej je nastopil pevski zbor, ki ga je sestavljalo 100 pevcev in 100 pevk. Za njimi sta nastopila še dva artista, ki sta izredno oponašala glasove. Ptičje petje sta tako posnemala, da res nismo vedeli ali ona dva pojeta, ali imata pravega ptiča s seboj. Ob koncu programa je bilo na sporedu še eno dejanje iz neke kitajske opere. Nastopajoči so bili zelo pisano oblečeni in so pokazali velik repertoar znanja, samo glasba nam ni bila všeč. Prvih petnajst minut smo še poslušali, potem pa ko je trajalo že tričetrt ure, smo mislili, da nam bo glave razneslo. Ta glasba je čisto nekaj drugega od naše in zato za nas težko sprejemljiva.

Zvečer je bil za vse reprezentance sprejem v parlamentu pri predsedniku kitajske vlade Ču En Laju. Poslopje v katerem je parlament so zgradili v letu dni in ga je gradilo 10.000 ljudi. Znotraj so velike dvorane, sprejem pa je bil v eni, kjer je lahko 3000 gostov. Servirali so nam kitajske specialitete, kar pa nam ni nič kaj preveč prijalo. Jedila so predstavljala drobovje morskega psa, lastovičja gnezda, kače, itd. Meni se je ob pogledu na te dobrote kar želodec obračal. Niti jaz in nihče drug od naših ni imel dosti od te večerje.

(Dalje prihodnjič)

Naša športna prognoza

„Jesenice" prvak v podzvezi

Po enotedenskem premoru (preteklo nedeljo ni bilo nogometnih tekem zaradi meddržavnega dvoboja Jugoslavija : Madžarska) so spet na vrsti naši bralci s svojimi napovedmi o izidih tekem v Gorenjski podzvezi nogometni ligi ter dvoboj kranjskega Triglava z nasprotnikom v SCL. Sedmo kolo naše nogometne prognoze je potekalo v znamenju šesteroboja, ki se je konačl z zmagama Franca Štagarja in Janeza Žitnika; oba imata po tri pravilne izide od štirih tekem, kolkor jih je bilo doslej odigranih iz tega kola. Oba bosta mesec dni prejemala Glas brezplačno po pošti.

Jutri, v VIII. kolu naše prognoze, so na vrsti tile dvoboji, zanje pa smo prejeli naslednje napovedi:

Slovan : Triglav	2	2	1	2	2	1	0	0
Jesenice : Šk. Loka	1	1	1	1	1	1	1	1
Prešern : Planika	1	1	1	1	1	2	1	1
Šenčur : Tržič	2	2	2	2	2	2	2	2
Triglav B : Naklo	0	1	1	2	2	0	1	1
Nova Gorica : Rudar	2	2	1	0	2	2	2	0

Tokrat v naši rubriki sodelujejo — po vrsti: Janez Rauter iz Kranja, Ignac Drempetič iz Britofa, Janez Žitnik, Zvone Mlakar iz Kranja, Peter Piškur iz Žirovnice, Vinko Fajfar, Vladislav Eržen in Anton Plut iz Kranja.

To kolo je spet zelo pisano, čeprav so tokrat na sporedu trije »zanesljivi« dvoboji. Vsi so namreč z »lahkim srcem« zapisali zmago Jesenic nad Partizanom iz Škofje Loke, Tržiča nad Šenčurjem in — z eno izjemo — Prešerna nad Planiko. Zanimivo je tudi to, da niti dva bralca nista prognozirala enako vseh šestih dvobojev.

Ligaš v republiški družbi se vneto pripravlja na srečanje z ljubljanskim Slovanom, ki bo brez dvoma odločilno za razplet na dnu prvenstvene tabele, kjer sedaj partnerja domujeta. V jesenskem delu sta se moštvi Kranja razšli z delitvijo točk; rezultat je bil neodločen — 2:2, jutri pa bi zmaga gostov pomenila njihovo pot iz nevarne cone, saj bi Triglav z dvema točkoma prehitel jutrišnjega neposrednega tekmeca. Večina sodelavcev je mnenja, da Triglav dobi ves izkupiček, medtem ko je celotno stanje stave 10:6 za Kranjčane.

Jeseničani bodo na domačem igrišču igrali proti nogometašem iz Škofje Loke, s katerimi so v jesenskem delu igrali neodločeno (2:2). To bo zanimiva tekma za naslov gorenjskega prvaka. Kot kaže iz naših napovedi pa Jeseničanom tokrat ne gre kaj izgubljati. Če se bodo napovedi bralcev uresničile, bodo Gorenjsko na kvalifikacijah za republiško ligo zastopali Jeseničani.

Ostali dvoboji so se v jesenskem delu tekmovanja končali takole — Prešeren : Planika 3:5, Šenčur : Tržič 0:14, Triglav B : Naklo 3:4 in Nova Gorica : Rudar 1:5.

J. Z.

Železniki, maja — KADAR SMO V NAŠEM LISTU PISALI O SELŠKI DOLINI, SMO SE VEDNO DOTAKNILI DOLOČENEGA PROBLEMA IZ KAKŠNE TOVARNE, S PODROČJA DELA SOCIALISTIČNE ZVEZE, ZVEZE SINDIKATOV, ZVEZE KOMUNISTOV...

DANES PA SI OGLEJMO, KAJ DELAJO TABORNIKI, PROSVETNO DRUŠTVO IN OSTALE ORGANIZACIJE, O KATERIH BOLJ MALO PIŠEMO. OGLEJMO SI, KAKO PREŽIVLJAJO SVOJ PROSTI ČAS PREBIVALCI SELŠKE DOLINE V ŠESTNAJSTI POMLADI PO OSVOBODITVI.

V Selški dolini te dni

V šestnajsti pomladi

MLADINA NI VEČ TAKO AKTIVNA

Pred mesecem dni se je Občinski komite LMS v Železnikih združil z Občinskim komitejem v Škofji Loki. Sedaj imajo mladi iz Selške doline v njem le osem predstavnikov. Povedali so mi, da je aktivnost mladine malo padla in ni več tistega pravega vzdušja kot je bilo včasih. Nobeden več ne čuti skoraj nobenih odgovornosti do dela, odkar so prenesli pristojnosti v Škofjo Loko. Menijo, da bi bilo le treba tudi v Železnikih ustanoviti mladinsko poverjeništvo za Selško dolino, tako kot ga ima Socialistična zveza. Ker nimajo v Železnikih po prenosu pristojnosti v Škofjo Loko nič sredstev na razpolago, težko o tem razpravljajo.

Mladinski delavec v Železnikih *Janez Taler* mi je že povedal, da bo potrebno nuditi še precej pomoči osnovnim organizacijam v hribovskih vaseh Selške doline. Nekateri predstavniki sploh niso sposobni voditi svojih organizacij. Zato bo potrebno organizirati še več podobnih seminarjev za mladinska vodstva, kot ga je pred nedavnim organiziral Občinski komite mladine iz Škofje Loke v Trebiji.

V Selški dolini je med mladimi še en problem, in sicer ta, da ima mladina v nekaterih krajih (Martinj vrh, Dražgoše) na razpolago prostore, magnetofon in še nekatere druge pripomočke, vendar jih ne uporablja za svojo dejavnost.

Toda mladi v Selški dolini niso pesimisti. Zavedajo se, da bodo po trenutni krizi spet prijeli za delo z vsem elanom, ki ga imajo in bomo spet lahko zapisali, da je bil mladinski aktiv v Železnikih med najboljšimi v okraju, kot so to že pokazali. V Železnikih so tudi edini na Gorenjskem, ki imajo svoj mladinski klub, toda še vse premalo je izkoriščen.

SAMO AVTO—MOTO DRUŠTVO

Kot po vseh občinah na Gorenjskem so tudi v Železnikih ustanovili Občinski odbor Ljudske tehnike. Toda ta se s svojim delom ne more prav nič pohvaliti. S področja Ljudske tehnike je edino avto-moto društvo v Železnikih, ki sploh kaj dela. V njem je vključenih preko 100 članov. Skoraj ni več hiše tudi v gorskih vasicah, da ne bi imeli vsaj motorno kolo. Za ostale dejavnosti s področja Ljudske tehnike pa morda zato ni zanimanja, ker ni na razpolago ustreznih prostorov. Vedar tudi na tem področju ne bodo vrgli puške v koruzo. V zadnjem času so se že menili, da bodo organizirali tudi radijski in fotografski tečaj, itd.

KJE SO TABORNIKI?

Pred petimi leti so ustanovili v Železnikih tudi taborniško družino »Lepa dolina«. Tudi o tej organizaciji moramo na žalost zapisati nekaj kritičnih besed. Vodstvo družine je toliko malomarno, da letos še občnega zbora ni pripravilo. Prepričan pa sem, da je ta organizacija v Selški dolini potrebna, saj ni malo ljudi, ki bi si radi med počitnicami privoščili taborjenje ob morju ali kje drugje.

KAJ PA PROSVETNA DEJAVNOST?

Tamburaška sekcija je bila do nedavnega v Železnikih precej delavna. Sedaj pa instrumenti samevajo zaprašeni v sobi prosvetnega društva. Škoda je, da je zaradi nekih osebnih razprtij tamburaški orkester razpadel. Temu so tudi krivi prostori in nerazumevanje nekaterih domačinov. Vsak namreč meni, če popoldne žrtvuje eno uro ali dve svojega prostega časa za društveno življenje, da mora dobiti plačano.

Razveseljivo pa je to, da je ponovno zaživelo kulturno umetniško društvo pri LIP na Češnjici. Prejšnjo nedeljo so uprizorili v Železnikih igro »NAVADEN ČLOVEK«. Z njo bodo gostovali še v letošnji sezoni v dveh krajih. Nameravajo organizirati pevski zbor in še nekatere prosvetne dejavnosti. V »Niku« pa se mladi fantje navdušujejo, da bi organizirali mladinski plesni orkester, vedar za sedaj nimajo prav nič sredstev na razpolago.

V SELŠKI DOLINI ŠTIRI TURISTIČNA DRUŠTVA

Prav z ozirom na reorganizacijo komunalnega sistema v tem predelu Gorenjske so se turistični delavci v Selški dolini odločili, da bi na tem področju ustanovili štiri turistična društva, in sicer v Sorici, Železnikih, na Češnjici in v Selcah. Na ta način se bo prav gotovo še več ljudi začelo ukvarjati s turizmom, medtem ko bi samo eno turistično društvo v Železnikih vsega ne zmogło. Računajo, da bo že letos turizem v Selški dolini krenil na novo pot, ko bo dobil vso podporo pri Svetu za turizem pri novi občini v Škofji Loki.

Turistični delavci v Selški dolini se srečujejo z dokaj nenavadnimi problemi. Tam, kjer imajo kolikor toliko dobro urejene gostinske obrate, nimajo skoraj nobenega prenočišča, to je predvsem na Češnjici in v Železnikih, v Dražgošah in v Sorici, kjer pa imajo nekaj prenočišč, pa nimajo niti enega dobrega gostinskega obrata. Zato so si postavili kot prvo nalogo, da bodo najprej vse te pomanjkljivosti odpravili in vskladili prenočitvene zmogljivosti z gostinskimi.

Turistični delavci v Selški dolini imajo še precej drugih načrtov, in sicer gradnjo kopališč na Sori, predvsem v zgornjem delu doline, kjer je voda bolj čista. Drugi načrt pa je asfaltiranje ceste od Železnikov do Zalega loga. Po podatkih pelje po njej dnevno v turistični sezoni tudi od 70 do 100 avtomobilov.

NOVA AVTOMATSKA TELEFONSKA CENTRALA

V Železnikih imajo že od 29. novembra 1959. leta lokalno avtomatsko centralo. V kratkem, čez dober mesec, pa se bo tudi Selška dolina priključila na avtomatsko telefonsko omrežje Gorenjske in Ljubljane. Telefonska zveza z Železniki je bila doslej precejšen problem, zaradi tega, ker sta bili na razpolago samo dve liniii. Razen tega pa je pošta v Železnikih posredovala telefonske zveze še poštam v Selcah in v Sorici. V Železnikih je danes nad 50 telefonskih naročnikov. Računajo pa, ko bo začela obratovati nova telefonska avtomatska centrala, da se jih bo prijavilo še toliko.

Pošta v Železnikih ima danes 3 poštne dostavljače in menijo, da nimajo trenutno nikakršnih posebnih težav pri dostavi pošte.

PODRLI BODO MOST

Stanovanjska skupnost v Železnikih je zelo delavna skoraj na vseh področjih ter se ukvarja z vrsto problemov, med njimi tudi s komunalnimi. Če potuješ skozi Železnike proti Zalemu logu, te nehote zmoti na koncu vasi nič kaj prikladna vzpetinica čez most pri bivši hidroelektrarni. Prav ta most nameravajo sedaj, ko so elektrarno tu odstranili in pod njim nič več ne teče voda, zaradi lažje prevoznosti podreti. Hkrati pa bo ta del Železnikov dobil tudi lepši videz, saj tik poleg njega stoji turistična zanimivost Železnikov — stara železarska peč.

Še precej bi lahko napisali o težavah in uspehih domačinov na področju družbenega življenja v Selški dolini.

MILAN ŽIVKOVIČ

Pogled na Železnike — Foto: F. Perdan

Srednješolsko in osnovnošolsko prvenstvo Gorenjske v športnih igrah

21 rokometnih ekip

BLED, 12. maja — Včeraj je bilo izvedeno letošnje prvenstvo Gorenjske srednjih in osnovnih šol v rokometu, odbojki, košarki in nogometu. Tekmovanja v rokometu in odbojki, so bila na Bledu, v košarki v Škofji Loki in v nogometu v Kranju. Na teh prvenstvih, je vsaka šola lahko nastopila le v eni športni panogi z moško in žensko ekipo. Računajo, da je na vseh večerajšnjih tekmovanjih na Gorenjskem nastopilo blizu 700 dijakov in dijakinj.

Pravi živ-žav je bil na Bledu, kjer so merili moči v odbojki in rokometu. Lahko rečemo, da že dolgo ni nastopilo na takšnem prvenstvu toliko ekip, kot letos. Največ jih je bilo nedvomno v rokometu, kar je ponovni dokaz, da je ta panoga športnih iger zlasti med osnovnošolsko mladino najbolj priljubljena. Skupaj je nastopilo 21 moških in ženskih ekip.

Priznani rokomet je bil zlasti pri srednješolskih ekipah na precej kvalitetni ravni. Med srednješolci je bila tudi letos najboljša kranjska Vajenška šola, ki je tako osvojila lep prehodni pokal. Pa tudi ekipa Srednje tehniške tekstilne šole iz Kranja je z osvojitvijo drugega mesta dosegla lep uspeh. Med ženskami je bila po trdi borbi s Tehniško srednjo tekstilno šolo, letos najboljša Ekonomska srednja šola iz Kranja.

Med osnovnimi šolami, pa so tako pri fantih, kot tudi pri dekletih premočno zmagali zastopniki osnovne šole »Lucijan Seljak« iz Stražiča. Tudi ostale šole so od lani pokazale viden napredek in je zlasti razveseljivo to, da sedaj tudi na Jesenicah, v Radovljici, Škofji Loki, Železnikih in drugod raste dober rod bodočih rokometašev.

V rokometu je bil vrstni red ekip naslednji — srednje šole — moški: 1. Vajenška šola, Kranj 6, 2. STTŠ Kranj 4, 3. IKŠ »Iskra« 2, 4. Vajenška šola (Škofja Loka) 0; *ženske:* 1. ESŠ Kranj 4, 2. STTŠ Kranj 2, 3. Ind. tekstilna šola Kranj 0; *osnovne šole — moški:* 1. »Lucijan Seljak« Kranj, 2. osnovna šola Duplje, 3. »Prežihov Voranc« Jesenice, 4. osnovna šola Železniki 5. »Grajzar« Tržič, 6. osnovna šola Križe, 7. osnovna šola Radovljica, 8. »Tone Čufar« Jesenice, 9. osnovna šola Škofja Loka in 10. osnovna šola Poljane ; *ženske:* 1. »Lucijan Seljak« Kranj, 2. »Bračič« Tržič, 3. osnovna šola Radovljica, 4. »Tone Čufar« Jesenice.

Tudi v odbojki so bile zelo zanimive borbe. Tu so imeli največ uspeha dijaki in dijakinje z jeseniških in kranjskih šol. Med srednjimi šolami, je v moški konkurenci prvo mesto osvojila STTŠ iz Kranja, ki je v finalni igri premagala jeseniško Gimnazijo. Med ženskimi ekipami, pa je bila najboljša Gimnazija z Jesenic, drugo mesto pa je pripadalo Gimnaziji iz Kranja, tretja pa je bila STTŠ Kranj.

Med osnovnimi šolami je v finalni igri Žirovnica premagala ekipo z Bleda, med šestimi ženskimi ekipami pa je prvo mesto osvojila ekipa »Prežihovega Voranca« z Jesenic, pred Koroško Belo in Bledom. Organizacija tekmovanj je bila zelo dobra.

J. J.

I. zvezna namiznoteniška liga

KRANJCANI TRETJI

Doslej največji uspeh slovenskega namiznega tenisa

Preteklo nedeljo se je v Beogradu, v senci evropskega košarkarskega prvenstva, odvijal tudi drugi del I. zvezne namiznoteniške lige.

Po ogorčenih borbah je prvo mesto pripadlo Zagrebu, za katerega so igrali Vogrinc, Hrbud, Uzorinac in Zupančič. Zagrebčani so zmagali z naskokom 6 točk, na drugem in tretjem mestu pa sta Partizan in kranjski Triglav z enakim številom točk (28).

Prav gotovo je tretje mesto Kranjčanov doslej največji povojni uspeh katerekoli slovenske ekipe. Triglav pa bi se gotovo uvrstil še bolje, če ne bi izgubil nepričakovano z Bosno. Najbolj presenetljivo je to, da je odločilno tekmo izgubil prav najboljši igralec Teran.

Prav tako sta se tudi med posamezniki dobro uveljavila Kern in naš Teran. Prvi je sploh edini premagal najboljšega igralca prvenstva Uzorinca.

Poročilo o žrebanju 9. kola sreč, ki je bilo v Beogradu

Srečke, ki se končujejo	so zadele din
20	800
750	3.000
10990	60.000
38340	80.000
65320	60.800
01	1.000
41	800
9941	20.800
09021	40.000
43831	100.000
55541	100.800
93751	60.000
073661	500.000
342	5.000
61812	100.000
197492	800.000
341232	2,000.000
23	800
33	1.000
93	1.000
3283	20.000
27383	80.000
47423	80.800
55883	60.000
66633	81.000
79283	60.000
387303	500.000
574953	800.000
14	800
34	800
624	3.000
4624	23.000
22084	40.000
24794	40.000
52114	40.800
77744	40.000
95454	200.000
5	400
49175	40.400
95025	40.400
06	800
66	800
86	2.000
726	3.000
14966	60.800
41306	100.800
55766	60.800
697396	1,000.000
7	400
22267	60.400
59307	300.400
95727	40.400
96147	40.400
13	800
21568	60.000
38818	80.800
44318	60.800
98128	40.000
279	3.000
769	10.000
919	5.000
10039	100.000
734919	4,005.000

NAŠ RAZGOVOR

Mož v rdeči kapi

Pravzaprav smo bili doslej navajeni na ljudi z rdečo kapo samo na železniških postajah, ki so urejali promet, sedaj pa, sicer že dolgo tega, pa so se »možje« z rdečimi kapami pojavili tudi na avtobusnih postajah z isto nalogo, kot na železniških, samo morda z nekoliko manjšimi odgovornostmi.

Na kranjski avtobusni postaji opravlja to nalogo že od decembra lani PETER SLUGA.

»Kako, da ste se odločili za to delo?«

»Prej sem bil tri leta sprevodnik na avtobusu, sedaj pa me je podjetje »Avtopromet« namestilo na tem delovnem mestu.«

»Razen vas, je kdo dela na avtobusni postaji?«

»Še z enim tovarišem se menjava vsakih 8 ur, razen naju pa je še šef postaje.«

»Koliko avtobusov pa pelje dnevno skozi kranjsko avtobusno postajo?«

»Rednih je okrog 200, delavskih pa okrog 100.«

»Katera podjetja pa prevažajo potnike po Gorenjskem?«

»Največ jih kranjski Avtopromet, potem ljubljanski SAP-turist in Transturist iz Škofje Loke.«

»Na katerih progah pa vozite z vašimi avtobusi?«

»Najdalja naša proga je iz Kranjske gore do Zagreba, potem pa vozimo še na progah Planica — Ljubljana, Bled — Ljubljana, Golnik—Ljubljana in Jesenice—Ljubljana. Razen tega pa obratujejo naši avtobusi še na nekaterih manjših progah.«

»Kakšne usluge lahko še dobijo potniki na vaši avtobusni postaji?«

»Potniki lahko dobijo vse informacije, vozovnice, podjetja in ustanove ter druge organizacije pa lahko naročijo tudi posebne vožnje.«

M. Z.